

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra geografie

Bakalářská práce

Optimalizace spádových regionů základních škol v SOORP Příbram

Vypracovala: Ivana Vltavská

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

České Budějovice 2020

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis studenta

Poděkování

Chtěla bych poděkovat panu doc. RNDr. Janu Kubešovi, CSc. za jeho pomoc, hodnotné připomínky a čas, jež věnoval vedení této bakalářské práce. Mé poděkování rovněž patří i starostům obcí, vedoucím odborů školství, ředitelům a zástupcům základních škol v řešeném území, kteří mi velmi ochotně poskytli veškeré potřebné informace. Poděkování patří taktéž celé rodině, která mě bezpodmínečně podporovala po celou dobu mého studia.

Bibliografická identifikace:

Název bakalářské práce: Optimalizace spádových regionů základních škol v SOORP Příbram

Pracoviště: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra
geografie

Autorka: Ivana Vltavská

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Anglický jazyk a zeměpis se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

Rok obhajoby: 2020

VLTAVSKÁ, I. (2020): Optimalizace spádových regionů základních škol v SOORP Příbram. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 56 s. + přílohy

Anotace:

Bakalářská práce analyzuje územní uspořádání základních škol a jejich spádových území na Příbramsku a usiluje o optimalizaci tohoto uspořádání. Venkovská území mají nižší hustotu základních škol, než území více urbanizovaná a hustě zalidněná. Často se v nich vyskytují neúplné základní školy pouze s prvním stupněm. Ve venkovských územích se ve značné míře uskutečňuje dojížděka žáků jak do základních škol lokalizovaných ve větších venkovských sídlech, tak do škol ve městech, a to na prvním, a zvláště druhém stupni těchto škol. Z některých venkovských sídel se do základních škol obtížně dojíždí veřejnou dopravou. Tato bakalářská práce se snaží navrhnout takové územní uspořádání úplných a neúplných základních škol a jejich spádových území na Příbramsku, které by omezilo obtížné dojíždění žáků do základních škol. V řešeném území Příbramska se nachází 17 úplných a 7 neúplných základních škol. Všechny by měly být zachovány, i když mají často podobu venkovských málotřídních základních škol. V bakalářské práci je navrženo několik úprav spádových území základních škol Příbramska.

Klíčová slova:

Základní školy, málotřídky, školní spád, městské školy, venkovské školy, zánik škol, Příbramsko

VLTAVSKÁ, I. (2019): Optimizing catchment regions of elementary schools in the small district of Příbram. Bachelor thesis. University of South Bohemia, Faculty of Education, Department of Geography, 56 p. + appendices.

Annotation:

The bachelor thesis analyzes the territorial arrangement of elementary schools and their catchment areas in the district of Příbram and strives for optimizing this arrangement. Rural areas have a lower density of elementary schools than more urbanized and densely populated areas. There are often elementary schools with only the first stage. In rural areas, commuting of pupils is significantly realized to elementary schools located in larger rural settlements, and to elementary schools in towns in the first stage and especially in the second stage of these schools. From some rural settlements, it is difficult to get to elementary schools by public transport. This bachelor thesis tries to suggest such a territorial arrangement of elementary schools with only the first stage and elementary schools with both stages and their catchment areas in the district of Příbram, which would reduce the difficult commuting of pupils to elementary schools. There are 17 elementary schools with the first stage and 7 elementary schools with the first and the second stage in the studied area of the district of Příbram. All should be preserved, although they often take the form of rural, small, elementary schools. In the bachelor thesis, several modifications of the catchment areas of elementary schools in the district of Příbram are proposed.

Key words:

Elementary schools, small schools, school catchment, town schools, rural schools, abolition of schools, Příbram district

Obsah:

1. Úvod	8
2. Geografická charakteristika řešeného území	11
2.1 Poloha a územně správní členění.....	11
2.2 Osídlení, obyvatelstvo, služby pro obyvatele a veřejná doprava.....	12
3. Literatura, legislativa a vybrané pojmy	17
3.1 Literatura.....	17
3.2 Legislativa.....	22
3.3 Vybrané pojmy.....	24
4. Data a metodika práce	27
4.1 Sledování územního rozmístění a spádovosti základních škol.....	27
4.2 Počty žáků a tříd v základních školách a jejich stupních.....	29
4.3 Počty dětí ve školním věku v sídlech spádových území základních škol.....	29
4.4 Sledování školních spojů.....	31
4.5 Sledování vybavenosti základních škol.....	32
4.6 Sledování stavebních a urbanistických charakteristik základních škol.....	32
5. Územní uspořádání, spádovost a naplněnost základních škol v SOORP Příbram	34
5.1 Územní uspořádání základních škol.....	34
5.2 Spádovost žáků do základních škol.....	35
5.3 Naplněnost základních škol.....	38
6. Školní spoje a vybavenost, stavební a urbanistické charakteristiky základních škol v SOORP Příbram	40
6.1 Vybavenost sídel školními spoji.....	40
6.2 Vybavenost základních škol.....	44
6.3 Stavební a urbanistické charakteristiky základních škol.....	45
7. Optimalizace územního uspořádání základních škol a jejich spádových území v SOORP Příbram	47
8. Závěr	51
9. Literatura a internetové zdroje	53
10. Seznam příloh	56
11. Rozsáhlejší přílohy	

1. Úvod

Pro téma bakalářce práce „Optimalizace spádových regionů základních škol v SOORP Příbram“ jsem se rozhodla proto, že jako studentce učitelství zeměpisu je mi problematika uspořádání škol základního školství v území velmi blízká. Má práce je zaměřena na region Příbramska proto, že zde od narození žiji. Dalším důvodem pro volbu tohoto tématu bylo také to, že jsem navštěvovala pouze jednu příbramskou základní školu, a tak pro mě bude nejen zajímavé ale pro mé uplatnění i potřebné zjistit uspořádání základních škol na Příbramsku. Uvítala jsem proto nabídku tohoto tématu od katedry geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, ve které se objevilo výše uvedené zadání.

Základní školy – zvláště v periferních venkovských oblastech České republiky – se v současné době potýkají s nedostatkem žáků, také nenaplnují do nedávné doby platné normativy počtu žáků na třídu. Příčinou je nejen pokračující depopulace periferního venkova, ale také posílání venkovských školou povinných dětí do vzdálených městských základních škol. Zrušení základní školy je velkým zásahem do komunity venkovských obcí. Proto odtud odcházejí učitelé, žáci musí dojíždět z větší vzdálenosti a pak vznikne problém s využitím budovy školy. Z těchto důvodů je třeba hledat možnosti, jak zabránit na venkově rušení základních škol. Jednou z cest se jeví optimalizace jejich spádových regionů a jejich vnitřního uspořádání.

V rámci řešeného regionu – Správního obvodu obce s rozšířenou působností (SOORP) Příbram – se nachází 24 základních škol (nepočítaje 1 speciální školu v Příbrami). Nacházejí se zde úplné základní školy, tj. školy s 1. a 2. stupněm (celkem 17 těchto škol) a také neúplné základní školy, tj. školy jen s 1. stupněm (celkem 7), často v podobě málotřídních škol (všechny jsou málotřídní). Navíc jsou zde ještě dvě víceletá gymnázia (6 a 8letá gymnázia), která zajišťují rovněž výuku pro starší žáky, obě se nacházejí v Příbrami.

Má bakalářská práce tematicky a metodicky navazuje na již obhájené podobné diplomové a bakalářské práce na katedře geografie zpracovávající jiné regiony České republiky – Vokrouhlík (2016), Krinedlová (2018), Tomíček (2019) a Cafourková (2019). V současné době zpracovává další bakalářskou práci kolega František Leština pro území okresu Český Krumlov. Snahou je pokrýt takovými kvalifikačními pracemi celé území jihočeského kraje, případně i okolních regionů. Další bakalářská práce, kterou začínají zpracovávat studenti Dominik Volf (Kutnohorsko) a Kateřina Koutová (periferní území Prachaticka a Českokrumlovska) by měly problematiku posunout dál, směrem k nástrojům a opatřením stabilizace a rozvoje základních škol s malým počtem žáků.

Bakalářská práce má klasickou strukturu kapitol směřujících od vymezení cílů a hypotéz práce (1. Úvod), následuje další kapitola věnovaná geografické charakteristice řešeného regionu (kapitola 2., jde především o charakteristiky spojené s tématem práce), poté následuje rozbor literatury a dalších zdrojů souvisejících s tématem práce (kapitola 3.). Použitá data a metodické postupy jsou představeny v kapitole 4., výsledky bakalářské práce jsou obsaženy v subkapitolách kapitoly 5. a kapitoly 6. Finální návrh optimalizace územního uspořádání a spádovosti základních škol v SOORP Příbram je obsažen v kapitole 7. Práce obsahuje ještě seznam použité literatury a tabulkové, mapové a fotografické přílohy.

Cíle práce:

Základním cílem bakalářské práce je analýza a optimalizace územního uspořádání a spádovosti základních škol v SOORP Příbram. K tomuto základními cíli vedou následující postupné cíle:

1. Zjistit územní uspořádání základních škol a jejich spádových území (s rozlišením na 1. a 2. stupeň základní školy) v řešeném území.
2. Zjistit počty žáků na 1. a 2. stupni základních škol v řešeném území a počty žáků připadajících na jednu třídu na 1. a 2. stupni.
3. Zjistit počty dětí ve školním věku v jednotlivých sídlech určitých spádových území základních škol v řešeném území a porovnat je s počty žáků na příslušných základních školách (v rozlišení 1. a 2. stupně základních škol).
4. Vyhodnotit stavební a urbanistické charakteristiky základních škol v řešeném území a vybavenost těchto škol.
5. Vyhodnotit dosažitelnost základních škol řešeného území z jednotlivých sídel školními autobusovými a vlakovými spoji.
6. Navrhnout optimalizaci územního uspořádání základních škol, jejich vnitřní organizace (třídy, stupně), jejich spádových území a také školních spojů do nich směřujících.

Bakalářská práce má následující **vstupní předpoklady**:

- a) Na základě našich vstupních znalostí o rozmístění úplných základních škol v prostoru SOORP Příbram lze konstatovat značnou rovnoměrnost pokrytí řešeného území těmito základními školami. Výjimkou je severovýchodní část SOORP, kde úplné základní školy nejsou. Nicméně zdejší sídla jsou dobře propojena s Příbramí (7 úplných ZŠ) prostřednictvím veřejné dopravy. Předpokládáme tedy relativně dobrou dosažitelnost 2. stupně základních škol ze sídel řešeného

území SOORP Příbram, kromě výše uvedené výjimky. Ve vazbě na předpoklad dobré dosažitelnosti předpokládáme relativní uzavřenost dojížděky na 2. stupeň základních škol v rámci SOORP Příbram.

- b) Již na počátku výzkumu jsme se od místních odborníků na danou problematiku dozvěděli, že ze zmíněné severovýchodní části SOORP Příbram dojíždí část dětí navštěvujících 2. stupeň ZŠ do úplných základních škol v sousedním SOORP Dobříš. Míru tohoto dojíždění je třeba zjistit.
- c) Neúplné málotřídní základní školy jsou podle našich předběžných zjištění v řešeném území SOORP Příbram rozmístěny nerovnoměrně. Domníváme se, že tyto školy jsou především v těch obcích, které považují obecní školu za důležitou vybavenost a stabilizující prvek, a proto ji podporují (Pelikán, 2012; Kubeš a Vokrouhlík, 2019).
- d) Některé venkovské základní školy SOORP Příbram se již dnes potýkají s nedostatkem žáků a s neplněním do nedávna existujících normativů počtu žáků na třídu. V případě úplných základních škol se podle našich předběžných zjištění jedná o školy ležící na depopulačním východním okraji řešeného území (Kubeš, 2000), které se dotýká přehradních nádrží Vltavské kaskády.

2. Geografická charakteristika řešeného území

2.1 Poloha a územně správní členění

Příbramsko, vymezené jako *správní obvod obce s rozšířenou působností Příbram* (SOORP Příbram) zahrnuje západní část okresu Příbram – Mapa 1. V okrese se také nachází SOORP Dobříš a Sedlčany. Řešené Příbramsko se nachází v jihozápadním cípu Středočeského kraje, přibližně 60 km od okraje Hlavního města Prahy (měřeno od města Příbram) a sousedí s Plzeňským a Jihočeským krajem. Poloha Příbramska vůči Praze je poměrně výhodná také proto, že je spojena dálnicí. Na druhou stranu ovšem Příbramsko leží na rozhraní krajů, což indikuje možnou existenci vnitřních periferií (Musil, Müller, 2008). Tyto periferie se rozprostírají na severu (okolí Jinců), východě (území podél přehradních nádrží Vltavské kaskády) a západu (pás spadající do Vojenského újezdu Brdy) SOORP Příbram.

Jádrovou částí SOORP Příbram je jeho hlavní „město“ – „třicetitisícové“ město Příbram, které je obcí s rozšířenou působností (ORP). Rozvojovou osou řešeného území je pás podél dálnice a navazující silnice I. třídy ve směru od Prahy přes Dlouhou Lhotu, Dubenec (Příbram), Milín a Zalužany. Doplňkovou rozvojovou osou je pás podél železnice ve směru Zdice – Písek v úseku Jince – Příbram – Březnice. Příbramsko je těsně svázané s Prahou přes Dobříš či Hořovice a Beroun. Vazba Příbramska na Plzeň je slabší, stejně tak na Strakonice a Písek, případně na České Budějovice. V rámci bývalého okresu Příbram jsou zachovány určité vazby na Sedlčansko.

Řešené území SOORP Příbram je tvořeno třemi *správními obvody obcí s pověřeným obecním úřadem* (SOOPOÚ) – Příbram, Rožmitál pod Třemšínem a Březnice. SOOPOÚ Příbram je nejrozsáhlejší a je zde také nejvíce obcí a částí obcí – 53 a 80 (Tabulka 1.), SOOPOÚ Rožmitál pod Třemšínem vytváří pouze 7 plošně rozsáhlých obcí se 13 částmi obcí, SOOPOÚ Březnice má celkem 14 obcí a 28 částí obcí (zpracováno dle Kolektiv, 2013). V celém řešeném území Příbramska je tedy 74 *obcí* a 121 *částí obcí*. Nacházejí se zde 3 *města s městským úřadem* – Příbram, Rožmitál pod Třemšínem a Březnice, jedno *sídlo (obec) s úřadem městyse* – Jince. Zbytek je tvořen *venkovskými obcemi*. Územně správní členění řešeného území je zobrazeno v Tabulce 1 a na Mapě 1.

Rozčlenění obcí na části obcí ve smyslu jednotlivých sídel (vesnic, městysů a měst) není v některých případech optimální. Proto jsme definovali tzv. „geografická sídla“ jako shluky obydlených domů oddělených od ostatních sídel nezastavěným prostorem. Město Příbram geograficky vymezujeme jako shluk jeho městských částí Příbram I – IX, přičemž další sídla administrativně připojená k obci Příbram jsou pro nás samostatnými geografickými sídly.

K Rožmitálu pod Třemšínem připojujeme Starý Rožmitál a k Březnici část nazvanou Bor. Ostatní sídla řešeného území lze ztotožnit s příslušnými částmi obcí.

Mapa 1. SOOPOÚ v SOORP Příbram a jejich obce (2016)
Zdroj: Kolektiv (2016)

2.2 Osídlení, obyvatelstvo, služby pro obyvatele a veřejná doprava

Osídlení a obyvatelstvo

Na celkové rozloze 925,32 km² řešeného území SO ORP Příbram se nachází celkem 69.864 obyvatel (1. 1. 2018). Populačně největší obcí je město Příbram (32.867), následuje město Rožmitál pod Třemšínem (4.381) a město Březnice (3.539). V městysu Jince bylo k trvalému bydlení registrováno celkem 2.249 osob. Co se týče zbývajících obcí řešeného území, tak převládají obce od 200 do 499 obyvatel, kterých je 33 (1. 1. 2018). Druhou nejfrekventovanější velikostní kategorií obcí jsou obce s 100-199 obyvateli, těch je 19. Obcí s nejmenším počtem obyvatel jsou Nestrašovice, ve které žije pouze 55 lidí. Výše uvedené počty obyvatel

v jednotlivých obcích a jejich částech jsou zaznamenány v Tabulce 1., když v případě Příbrami, Rožmitálu pod Třemšínem a Březnice jsme v této bakalářské práci uskutečnili sloučení do geografických sídel.

Pro tuto bakalářskou práci jsou podstatné počty dětí ve školním věku 6-14 let. Těch bylo v řešeném území k 1. 1. 2018 celkem 6.325 tj. cca 9 % všech obyvatel. Tuto populační skupinu dětí je třeba rozdělit na věkovou kategorii 6-10 let (tj. obvyklý věk žáků na I. stupni ZŠ) a na věkovou kategorii 11-14 let (tj. obvyklý věk žáků na II. stupni ZŠ). V první skupině je 3.646 dětí, v druhé pak 2.679 dětí. Ze zjištěných údajů tedy vyplývá, že dětí ve věku 6-10 let je zhruba o 1.000 více, nicméně jde o jeden populační ročník navíc. Toto věkové rozdělení dětí ve školním věku je pak uplatněno i v jednotlivých obcích a sídlech – viz Tabulka 1.

Jak už bylo zmíněno v předchozí kapitole, řešené území je tvořeno třemi SOOPOÚ – Březnice, Příbram a Rožmitál pod Třemšínem. Populačně nejsilnějším je SOOPOÚ Příbram s 56 964 obyvateli, další dvě SOOPOÚ mají obyvatel výrazně méně – Tabulka 2. Toto rozložení obyvatelstva se promítá i do počtu dětí. Nicméně na Příbramsku je o něco vyšší zastoupení dětí na celkové populaci. Ve všech třech SOOPOÚ více obyvatel umíralo, než se narodilo. Nicméně, zápornou bilanci porodnosti vylepšuje kladná bilance migrační – Tabulka 2. Některé obce SOOPOÚ Příbram leží na dálnici směřující do Prahy, a to jim umožňuje dosáhnout okraje Prahy za 30 minut. Z tohoto důvodu začínají být tyto obce zajímavé pro suburbánní migranty z Prahy. Řešené území bylo v roce 2018 populačně mírně ziskové, ovšem Březnicko (SOOPOÚ) obyvatelstvo mírně ztrácelo.

Tabulka 2 Struktura obyvatelstva v jednotlivých SOOPOÚ (2018)

SOOPOÚ	Počet obyvatel	Počet dětí ve věku 0–14 let	Podíl dětí ve věku 0-14 let v %	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek stěhováním	Celkový přírůstek
Březnice	6 858	1 005	14,6	59	85	148	132	16	-10
Příbram	56 964	8 739	15,3	548	617	909	754	155	86
Rožmitál	6 122	857	14,0	55	79	125	97	28	4

Zdroj: ČSÚ (2018)

Služby pro obyvatele

Tato subkapitola se věnuje charakteristice služeb pro obyvatele v řešeném území SOORP Příbram, a to hlavně takovým, které se vztahují k tématu bakalářské práce. Jde především o

mateřské školy, základní školy speciální a praktické, víceletá gymnázia a další střední školy a základní umělecké školy.

Na Příbramsku, konkrétně ve městě Příbram, se nacházejí dvě *víceletá gymnázia*. Prvním je *osmileté* Gymnázium Příbram (Legionářů 402), které zajišťuje výuku na druhém stupni základního vzdělávání od 6. do 9. třídy. Druhým víceletým gymnáziem je Gymnázium pod Svatou Horou (Balbínova 328), které je *šestileté* a věnuje se tedy také výuce od 8. do 9. třídy základního vzdělávání. Obě gymnázia mají, kromě zmíněných šesti a osmiletých studijních programů, také čtyřleté studijní programy. Na prvně zmíněném gymnáziu studuje v ročnících základního vzdělávání 120 studentů, tedy asi 30 studentů v jednom ročníku (třídě). Ve druhém gymnáziu studuje základní vzdělávání pouze 40 studentů ve dvou třídách, tedy asi 20 studentů v jednom ročníku (třídě). Tito studenti víceletých gymnázií, v této bakalářské práci žáci, poněkud komplikují tabulkové počty žáků na základních školách druhého stupně řešeného území.

Tato bakalářská práce se zabývá jednotlivými základními školami, a to úplnými i neúplnými (neúplné mají pouze I. stupeň). Specifickými školami zajišťujícími základní vzdělávání jsou také *speciální a praktické základní školy*. V řešeném regionu SOORP Příbram se nachází pouze dvě takovéto školy – Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Příbram IV, příspěvková organizace (1) a Speciální základní škola Rožmitál pod Třemšínem (2). V bilancích žáků a tříd základních škol Příbramska v této bakalářské práci nebudou tyto specifické základní školy zahrnuty, jelikož jejich spádová území jsou velká a překrývají spádová území běžných základních škol. Dále je ještě nutné uvést, že v Základní škole Kamýk nad Vltavou (Základní škola a Mateřská škola Kamýk nad Vltavou, příspěvková organizace) jsou dvě speciální třídy, které jsou určeny žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením. Ani tito žáci, respektive třídy, nebudou zahrnuty do tabulkových bilancí této bakalářské práce.

Žáci po ukončení základních škol mají na výběr z několika možností *středních škol a středních odborných učilišť* v SOORP Příbram. Kromě již zmíněných gymnázií se v Příbrami nachází také Obchodní akademie, Integrovaná střední škola (s maturitními i nematuritními obory), Střední průmyslová škola se stavebními, elektrotechnickými a strojírenskými obory, Střední zdravotnická škola, Waldorfská škola Příbram (zajišťující jak základní, tak i střední vzdělávání) a Odborné učiliště Příbram (zajišťující učňovské nematuritní obory). Střední odborná škola Březnice nabízí maturitní obory zaměřené na sociální činnost, agropodnikání a informační technologie. Dále se v obci Hluboš nachází Střední odborné učiliště (s obory jako je truhlář, tesař, kadeřník či opravář motorových vozidel), v obci Dubno je taktéž Střední odborné učiliště, kde je možné studovat obory jako požární ochrana, instalatér, elektrikář či bezpečnostně právní činnost.

Pro žáky základních škol, kteří jsou hudebně či jinak umělecky nadaní, jsou k dispozici na Příbramsku *základní umělecké školy*. Dle MŠMT (2019) jsou v řešeném území celkem čtyři základní umělecké školy (ZUŠ) – ZUŠ Antonína Dvořáka Příbram, ZUŠ Příbram I, ZUŠ J. J. Ryby Rožmitál pod Třemšínem a ZUŠ Březnice. Rožmitálská ZUŠ má své pobočky rovněž v Bohutíně a Milíně, učitelé této ZUŠ dojíždějí také až do Tohovic, Hvožd'an, Obecnice a Jinců.

Vzdělávání dětí se v současné době posouvá i do pregraduálního vzdělávání v *mateřských školách* (MŠ). V Příbrami se dle Rejstříku škol a školských zařízení (MŠMT, 2019) nachází celkem 16 mateřských škol, včetně tří MŠ, ve kterých je uplatňována alternativní výuka. V dalších obcích řešeného regionu je 20 mateřských škol. Venkovské obce se snaží ušetřit náklady na provoz základních a mateřských škol, které zřizují. Vytvářejí proto společnou obecní organizaci s jedním ředitelem, jednou kuchyní a jídelnou, zajišťující fungování základní školy a současně mateřské školy (např. Základní škola a Mateřská škola Kamýk nad Vltavou, Základní škola a Mateřská škola Jince a další).

Veřejná doprava

Služby veřejné dopravy osob zajišťují dopravní společnosti pomocí autobusů, vlaků a na území obce Příbram i pomocí autobusů MHD. Hlavní silniční a železniční komunikace byly již zmíněny v kapitole 2.1. Velká většina obcí v řešeném území má dobré dopravní spojení veřejnou dopravou s centrem SOORP – s Příbramí. Určité problémy s dopravní obsluhovaností má pouze východní okraj řešeného území Příbramska v oblasti Vltavské kaskády, kde v období mimo letní sezónu je slabší frekvence autobusových spojů.

Pro tuto bakalářskou práci jsou důležité autobusové a vlakové spoje zajišťující přepravu žáků ze sídel jejich bydliště do základních škol a zpět. Tito žáci většinou jezdí běžnými spoji veřejné dopravy, nicméně krajský koordinátor veřejné dopravy má za úkol zajistit tuto žákovskou (školní) přepravu. Spoje umožňující přepravu žáků do škol a zpět budeme v této bakalářské práci nazývat *školními spoji*, i když se v nich přepravují i další lidé. Většina školních spojů je uskutečňována autobusy, ale na Příbramsku se v přepravě žáků do škol a zpět uplatňuje i železnice. Významným terminálem této železniční přepravy je Březnice, ve které se spojují dvě místní železnice s železnicí významnější – Písek – Příbram – Zdice.

Zvláštností přepravy žáků do škol ve městě Příbram je speciální autobusová linka zřízená městem Příbram zajišťující přepravu žáků 1. stupně ZŠ do jednotlivých základních škol v Příbrami. Tento spoj ale zprostředkovává přepravu pouze do základních škol a to mezi

7–8. hodinou ranní. Ve voze je přítomen strážník městské policie, který dohlíží na bezpečnou cestu dětí do škol. V dalších městech řešeného území, jako je Rožmitál pod Třemšínem, Březnice či Jince, takový spoj není.

3. Literatura, legislativa a vybrané pojmy

3.1 Literatura

Česky psaná odborná literatura

V této kapitole se budeme věnovat rozboru odborných publikací, které se zaměřují na uspořádání základního školství v území. Pro tuto bakalářskou práci jsme využili česky psanou i cizojazyčnou literaturu. Tato a další literatura, v bakalářské práci citovaná, je uvedena v seznamu literatury na konci bakalářské práce.

Emmerová (2000) se ve svém článku zaměřuje na málotřídní venkovské základní školy v Česku. Autorka zmiňuje obtížnou úlohu učitele v takové škole, jelikož organizace výuky pro žáky různého věku (spadající do několika ročníků), nacházející se v jedné třídě, je velmi náročná. Upozorňuje také, že studenti učitelství na pedagogických fakultách nejsou na tuto práci dostatečně připravováni. Autorka málotřídní školy podporuje, když poukazuje na úzké vazby mezi rodiči žáků a učiteli málotřídní školy, kteří se oproti svým protějškům z městských škol lépe znají a komunikace mezi nimi tak probíhá na lepší úrovni. Také mezi žáky odlišného věku vzdělávajících se společně v jedné třídě se vytvářejí dobré vztahy, které se pak přenášejí do běžného života v obci. Emmerová také upozorňuje na úlohu takové školy ve venkovské obci – tato škola má vedle vzdělávací úlohy také společenskou funkci, a to jako místo uskutečňování různých kulturních a sociálních akcí pro obyvatele obce.

Článek autorky **Valachové (2005)** popisuje výzkumné šetření, které mělo zjistit, jak vnímají rušení málotřídních škol krajští zastupitelé všech krajů ČR, a také starostové obcí, ve kterých se nachází málotřídní základní školy. Autorka použila pro obě skupiny dotazovaných dotazník se stejnými otázkami. Z výsledků šetření vyplývá, že starostové obcí mají daleko větší povědomí o problematice základních škol než krajští zastupitelé. Velmi dobře si uvědomují dopady a závažnost rozhodnutí o zrušení základní školy v obci. Obě skupiny tázaných se shodly na tom, že málotřídní škola plní důležitou kulturní a společenskou funkci v obci. Dalším dotazovaným tématem byla kvalita vzdělávání na ne-plně organizovaných, zvláště málotřídních základních školách. Málotřídky dle starostů vedou žáky k větší samostatnosti a učitele k individuálnímu přístupu k žákům. V závěru článku autorka zmiňuje, že jednostranné rušení málotřídních škol je velmi krátkozraké, a že je potřeba k této problematice přistupovat citlivě, aby nedošlo k nevratným změnám v komunitě obce.

Tematice venkovských málotřídních základních škol se věnuje také **Trnková (2007)**. Ta zhodnocuje vztahy mezi krajem (Jihomoravským krajem), zřizovateli těchto základních škol (obce

kraje) a představiteli málotřídních škol v kraji. Autorka prezentuje výsledky analýz rozhovorů s představiteli odborů školství a z dotazníkového šetření mezi učiteli a řediteli málotřídních základních škol Jihomoravského kraje. Z analýz vyplývá důležité zjištění – velké základní školy s velkým počtem žáků jsou finančně lépe zajištěny (v přepočtu na počet žáků), než málotřídní základní školy, protože školy s více žáky využívají „úspor z rozsahu“ (jejich třídy jsou naplněny více žáky, takže mají menší relativní potřebu učitelů, méně nákladné je i vytápění či osvětlení v přepočtu na počet žáků).

Významnou představitelkou geografie vzdělávání v České republice je Dr. Silvie Kučerová, která působí na katedře geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a současně také na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Ve svém článku *Kučerová (2008)* analyzovala prostorové rozmístění základních škol v České republice a jeho proměny ve 2. polovině 20. století. V příspěvku jsou také nastíněny některé důsledky proměn územního uspořádání základních škol v různých typech prostředí (venkov a město). Zvláštní důraz kladla na proces uzavírání venkovských škol, zvláště v periferních územích. Upozorňuje, že jde o velký problém, který vyžaduje spolupráci odborníků z několika oborů, představitelů základního školství v regionech a regionálních politiků.

V práci se autoři *Kučerová, Kučera (2009)* opět věnují územnímu rozmístění základních škol v Česku a změnám tohoto rozmístění, tentokrát v období let 1961–2004, s důrazem na venkovské oblasti. V tomto článku autoři zdůrazňují význam venkovské školy pro venkovskou obec, když upozorňují na využívání školy i dalšími obyvateli obce, na pomoc školy rozvoji obce a na důležitý pocit sounáležitosti obyvatel obce s místní školou. Pokud ve venkovské obci zanikne škola, potom mladé rodiny s dětmi zvažují odchod z obce kvůli obtížné školní docházce do vzdálené školy.

Kučerová a kol. (2011) se rovněž věnují problematice rovnoměrnosti rozmístění základních škol v území. Základní školy by v území měly být rozloženy tak, aby bylo vzdělávání dostupné bez větších obtíží pro všechny děti školou povinné. Důležitá je školní přeprava žáků do škol a zpět do jejich bydliště prostřednictvím veřejné dopravy. Autoři nejprve analyzovali vzdálenostní a časovou dostupnost základních škol ve čtyřech letech (1961, 1976, 1990 a 2004) na území celé České republiky. Dále se ve vybraných modelových územích pokusili zjistit změny v dostupnosti základních škol ve vazbě na probíhající periferizaci těchto území. V závěru autoři poukazují na řadu nevýhod, které souvisejí s větší dostupností a hustotou veřejné dopravy prostřednictvím autobusů a vlaků. Dochází k uzavírání základních škol ve venkovských periferiích, protože se má

za to, že zdejší žáci se mohou dostat do základních škol ve střediskových venkovských obcích a městech pomocí autobusů a vlaků. Tato přeprava je sice možná, ale mnohé spoje vyjíždějí příliš brzy a někdy jsou nutné přestupy. Navíc žáci tráví v autobusech a vlacích zbytečně mnoho času, stejně tak na zastávkách, případně ve školních družinách. Tyto obtíže vnímají především rodiče žáků a někteří pak uvažují o odstěhování se z obcí venkovských periferií. Časově náročné a komplikované dojíždění žáků z venkovských periferií do vzdálených základních škol lze považovat za časovou, finanční a společenskou diskriminaci těchto žáků i jejich rodičů (Kubeš, Kraft, 2011, v této souvislosti píše o perifernostní sociální exkluzi). Problematikou přílišné územní centralizace základního vzdělávání by se měla zabývat vládní a krajská školská politika.

Diplomová práce *Vokrouhlík (2016)* byla první kvalifikační prací vzniklou na katedře geografie PF JU zaměřenou na analýzu a optimalizaci územního uspořádání základního školství v rámci nějakého regionu, v tomto případě se jednalo o region SOORP České Budějovice. Autor si řešené území rozčlenil do tří zón – na město České Budějovice, jeho suburbánní zónu a zónu jeho venkovského zázemí, protože každá z těchto zón má zvláštní problémy územního uspořádání základního školství. Autor práce, společně s vedoucím práce doc. Kubešem, připravili metodiku pro zjišťování naplněnosti jednotlivých základních škol, jejich dvou stupňů a jejich tříd, metodiku zjišťování počtu dětí ve školním věku v sídlech spádových území základních škol a metodiku bilance žáků a dětí ve školním věku v sídlech spádových území základních škol. Navíc autor sledoval také školní přepravu žáků do základních škol a zpět, vybavenost základních škol a urbanistické a stavební charakteristiky těchto škol. Výsledkem diplomové práce jsou návrhy optimalizace rozmístění základních škol a uspořádání jejich spádových území, s cílem zachránit venkovské základní školy s malým počtem žáků a rozšířit suburbánní školy, což do kapacity a počtu, protože do suburbánního zázemí Českých Budějovic se přistěhovalo mnoho mladých rodin s dětmi.

Na základě této diplomové práce vznikl článek *Kubeš, Bokrouhlík (2019)*, publikovaný v časopise *Geographia Cassoviensis*. Oproti výše charakterizované diplomové práci jsou zde zařazeny texty věnující se typům nástrojů a opatření použitelných pro stabilizaci a optimalizaci územního uspořádání a fungování základních škol ve venkovských a suburbánních územích.

Další kvalifikační prací o školách v území a o optimalizaci jejich rozmístění, konkrétně v okrese Prachatice, je diplomová práce *Krinedlová (2018)*. Také tato práce vznikla na katedře geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity. Autorka navázala na práci *Vokrouhlík (2016)* a metodický postup vyvinutý na katedře geografie ještě vylepšila. Značnou pozornost věnovala málotřídním jednotřídkám v horské části Šumavy (ZŠ Strážný, Borová Lada, Nová Pec a další),

keré se potýkají se zmenšováním počtu žáků a s nezájmem rodičů umísťovat do těchto škol své děti. Rodiče se totiž obávají nekvality vzdělávání v těchto malých školách, a proto své děti raději odvázejí do městských škol ve Vimperku a Prachaticích.

Nejnovější diplomovou prací tohoto tématu, vypracovanou na výše uvedené katedře, je práce **Tomíček (2019)**. Autor se zaměřil na území celého okresu Jindřichův Hradec. Jindřichohradecko je rozsáhlé, skládá se ze tří SOORP (Třeboň, Jindřichův Hradec a Dačice) a zahrnuje mnohá periferní venkovská území (Českou Kanadu a okrajové oblasti Dačicka). V těchto periferiích dochází k problémům s naplněností tříd žáky, a to nejen v málotřídkách, ale i v úplných venkovských základních školách (těm hrozí transformace na neúplné ZŠ). Velkou pozornost autor věnoval také dojížděcí žáků do škol, když v periferních územích není velká hustota a frekvence spojů využitelných k přepravě žáků do základních škol.

Cizojazyčná odborná literatura

Také v zahraničí je problematika optimalizace uspořádání základních škol v území a záchrany malých venkovských škol řešena. Jednotlivé studie řeší tuto problematiku zejména v prostoru Velké Británie a Skandinávských zemí. Článek **Aberg-Bengtsson (2009)** pojednává o třicetiletém výzkumu málotřídních venkovských základních škol ve Švédsku. Autorka se věnuje především dvěma tématům – kvalitě vzdělávání na těchto školách a ekonomickému chodu těchto škol. Sledovala málotřídní základní školy v příměstských oblastech a v periferních venkovských oblastech. Autorka došla k závěru, že neexistují důkazy, že málotřídní venkovské základní školy neposkytují stejně kvalitní vzdělání jako úplné základní školy. Dále zjistila, že v periferních, méně zalidněných venkovských oblastech vzrůstají výdaje na žáka, protože jsou zdejší školy obsazeny menším počtem žáků ve třídách.

Článek **Hargreaves a kol. (2009)** hodnotí 25 let výzkumu kvality vzdělávání ve venkovských základních školách v Anglii. V anglickém základním školství se na konci 80. let uskutečnila školská reforma, která přinesla ukončení hrozeb uzavírání venkovských základních škol díky jejich centrálnímu financování. Autoři zaznamenali příchod nových mladých učitelů do těchto škol, kteří v porovnání se svými městskými protějšky cítili větší úctu od rodičů žáků a představitelů venkovských obcí. Tito učitelé umí s rodiči a představiteli venkovských obcí dobře jednat a spolupracovat. Autoři rovněž přinášejí teoretickou bázi a terminologii pro zkoumanou problematiku geografie venkovského (základního) školství.

Příspěvek britských autorů *Walker a Clark (2010)* monitoruje skupinu rodičů žijících na anglickém venkově, kteří se rozhodují, do jaké základní školy své děti umístí – zda do místní venkovské základní školy s malým počtem žáků nebo do velké základní školy lokalizované v relativně vzdáleném městě. Autoři používají metody rozhovorů s rodiči a zástupci tří vybraných venkovských škol. Výzkum ukazuje, že rodiče, kteří ve venkovské obci žijí déle, a kteří mají na toto místo větší vazby (kulturní i rodinné), spíše umístí své dítě do místní venkovské školy. Naopak rodiče, kteří jsou nově přistěhovalými z města, se spíše poohlíží po velké městské škole, která bývá často značně vzdálená od jejich místa bydliště. Těmto rodičům dlouhá dojížděka do školy ve městě tolik nevadí, jelikož do tohoto města dojíždějí i oni kvůli zaměstnání. Tito rodiče navíc často nemají k prostředí venkovské obce a její školy vybudován těsnější vztah. K podobným zjištěním ve stejném prostředí docházejí *Bagley a Hillyard (2015)*.

Práce *Kovács (2012)* reaguje na situaci základního školství na periferním venkově Maďarska, které se potýká se vzrůstající nezaměstnaností, s populačním poklesem a s nárůstem romského etnika, případně i se zhoršenou dostupností do měst. Článek, mimo jiné, zobrazuje kulturní problémy vznikající při společném vzdělávání romských a neromských žáků. Rodiče neromských žáků nechtěli společné vzdělávání s romskými žáky, a proto posílali své děti do sousední venkovské školy. Původní škole ale hrozilo zrušení kvůli nedostatku žáků. Nakonec došlo k dohodě v komunitě obce. Rodiče neromských dětí opět začali do místní školy své děti posílat, a tím tuto školu zachránili před uzavřením. Autorka upozorňuje také na nedobré financování maďarských venkovských obcí.

Finští autoři *Autti a Hyry-Beihammer (2014)* se zaměřují na problematiku zavírání malých základních škol na finském venkově. Autoři využívali rozhovorů s místními obyvateli, kteří do těchto škol chodili. Autoři se jich ptali na hodnotu a význam obecní školy pro obec. Z výsledků vyplynulo, že škola lokalizovaná v obci byla pro místní obyvatele nejen centrem vzdělávání, ale také místem pro scházení se celé komunity obce. Zavírání venkovských škol snižuje možnosti pro setkávání obyvatel obce a tím snižuje její sociální kapitál. V obci navíc zůstává budova školy, která nemá využití. Autoři přinášejí tři návrhy pro využití budovy, která byla dříve školou. Budovu je možné pronajmout či prodat k podnikání, zvláště pokud by došlo ke vzniku více pracovních míst v obci. Z budovy školy je také možné vytvořit obecní komunitní centrum. Další možností je obnovení venkovské školy v podobě státní školy či v podobě školy organizované nestátními, například církevními institucemi.

Slee a Miller (2015) se věnují situaci základních škol na skotském venkově. Autoři ve svém článku zmiňují zavírání venkovských základních škol v důsledku vysokých finančních nákladů na

jejich provoz. Jedním z argumentů pro udržení venkovských základních škol je jejich přínos pro venkovskou komunitu. Toto tvrzení ale nebylo do značné míry potvrzeno. Studie, které se zabývají školskými spádovými územími, často vyhodnocují prognózy demografického vývoje, především ve vazbě na dětskou složku populace. Autoři ale upozorňují, že velmi důležitá je také skotská školská politika. Autoři navíc zjistili, že pro místní venkovské obyvatelstvo je mnohem důležitější si udržet stabilní zaměstnání a cenově dostupné bydlení než za každou cenu udržet místní základní školu.

Další použité publikace

Rozmístění úplných a neúplných základních škol, případně i víceletých gymnázií v řešeném území bylo zjištěno z Rejstříku škol Ministerstva školství České republiky (**MŠMT, 2019**). Charakter základních škol (úplné x neúplné, počet žáků a tříd na jednotlivých stupních, vybavenost škol) byl zjišťován na webových stránkách jednotlivých základních škol, přičemž nejdůležitější se ukázaly závěrečné roční zprávy také uvedené na těchto stránkách. Další možností bylo vyhledání inspekčních zpráv České školní inspekce publikovaných na serveru **ČŠI (2020)**.

K vyhodnocení zastoupení dětské populace v obcích a sídlech řešeného území Příbramska byla využita data z Lexikonu obcí ze Sčítání 2011 (**Kolektiv, 2013**) a data z průběžné registrace obyvatel v obcích v databázích Českého statistického úřadu (**Kolektiv, 2018**).

V kapitole této bakalářské práce věnované charakteristice řešeného území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SOORP) Příbram, zahrnujícího správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (SOOPOÚ) Březnice, Příbram a Rožmitál pod Třemšínem, byly využity údaje z dalších databází Českého statistického úřadu (např. **ČSÚ, 2018**). Spojie veřejné dopravy zajišťující přepravu žáků ze sídel do škol a zpět byly vyhledávány s pomocí internetového vyhledávače **IDOS (2020)**.

3.2 Legislativa

V této podkapitole budou zmíněny některé legislativní dokumenty, které se vztahují k problematice základního školství v území. Legislativní dokumenty lze rozdělit do dvou typů – dokumenty s celostátní a s regionální úrovní.

Hlavním celostátním dokumentem, který se věnuje uspořádání školství, je **Zákon (2004)** – Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (tzv. školský zákon) z roku 2004. Tento zákon, je rozdělen do několika částí. V části první se

zákon věnuje základním zásadám a cílům vzdělávání, systému vzdělávacích programů (ŠVP a RVP) a právům a povinnostem žáků a jejich rodičů. Důležitým paragrafem v této části zákona je §23, který se věnuje organizaci vzdělávání ve školách. Jsou zde uvedeny podmínky, za kterých může zřizovatel školy povolit výjimku z nejnižšího či nejvyššího počtu žáků na základních školách. Dále v §176 – „Působnost územních a samosprávních celků ve školství“ – je stanoven způsob, jakým jsou definovány školské obvody. V zákoně je také uvedeno, kdo zřizuje a ruší základní školy (§179), a také je zde řešeno financování základních škol (§180). Dále v paragrafu §178 je stanoven způsob zabezpečení školní přepravy do základních škol příslušným krajem, jestliže je dojezdová vzdálenost z místa trvalého bydliště žáka do spádové základní školy větší než 4 km.

Dalším celostátním legislativním dokumentem, který se vztahuje k řešené problematice, je Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Tato vyhláška se také věnuje stanovení závazných minimálních a maximálních počtů žáků ve třídách základních škol, vzhledem k počtu ročníků a uspořádání stupňů v určité základní škole (§4). Tyto počty jsou blíže popsány v kapitole 3.3. Pokud počet žáků klesne pod stanovenou hranici a zřizovatel školy (ve většině případů je zřizovatelem školy obec) chce činnost školy udržet, tak musí zažádat o výjimku, případně doplatit příspěvek na výuku za chybějící žáky z vlastního obecního rozpočtu.

Na lokální úrovni obcí jsou pro tuto bakalářskou práci důležité obecně závazné vyhlášky obcí o školských obvodech základních škol. ***Vyhláška (2016)*** – Obecně závazná vyhláška č. 4/2016 o stanovení školského obvodu základních škol zřízených městem Příbram – stanovuje školské obvody jednotlivých základních škol v tomto městě. Nejsou uspořádány podle ulic, ale podle celých částí městské obce. Podobný dokument má rovněž město Rožmitál pod Třemšínem – ***Vyhláška (2018)*** – Obecně závazná vyhláška obce č. 2/2018, obec Milín – ***Vyhláška (2017a,b)*** – Obecně závazná vyhláška obce č. 1/2017 a č. 2/2017, obec Kamýk nad Vltavou – ***Vyhláška (2019b)*** – Obecně závazná vyhláška obce č. 1/2019 a obec Dolní Hbity – ***Vyhláška (2019a)*** – Obecně závazná vyhláška obce č. 1/2019.

3.3 Vybrané pojmy

Řešená problematika uspořádání základních škol v území, která by mohla spadat do disciplíny „geografie školství“ nemá zatím vypracovanou jednotnou teorii a metodologii, nicméně existuje řada klíčových pojmů této problematiky, které je třeba v bakalářské práci

vydefinovat. Většina níže uvedených pojmů, již byla podrobně popsána v diplomových pracích Vokrouhlík (2016) a Krinedlová (2018) a v článku Kubeš, Vokrouhlík (2019). V této kapitole jsou tyto pojmy jen mírně upraveny.

Nejprve je třeba vymezit pojem **základní škola**, což je instituce poskytující základní vzdělání a také estetickou, hudební, tělesnou a další výchovu dětem ve školním věku 6-14 let. V současné době má 9 ročníků rozdělených na *1. stupeň základní školy* (1. – 5. ročník pro děti ve školním věku 6-10 let) a na *2. stupeň základní školy* (6. – 9. ročník pro děti ve školním věku 11-14 let). Budova základní školy zahrnuje učebny a kabinety a další místnosti pro pedagogy a žáky a také různá doprovodná zařízení základní školy – např. školní kuchyni, školní jídelnu, školní družinu, školní tělocvičnu, venkovní školní sportoviště. Personál základní školy obvykle tvoří učitelé, ředitel, zástupce ředitele, školní asistenti, administrativní a techničtí pracovníci.

Dalším důležitým pojmem je **ročník základní školy**. Ten je definován jako vzdělávací období. Každé období má svůj vzdělávací program, který navazuje na program předchozího období. Žáci postupně procházejí devíti ročníky základní školy. V jednotlivých ročnících jsou žáci rozděleni do jedné či více tříd. Pokud základní škola nedisponuje dostatkem žáků (viz také níže uvedené státní standardy naplněnosti tříd), může být v jedné třídě na prvním stupni více ročníků (viz málotřídní základní škola). V jedné třídě málotřídní základní školy mohou být 2, 3, 4, případně i 5 tříd prvního stupně (jednotřídní málotřídní základní škola). **Třída základní školy** představuje kolektiv žáků v jedné výukové místnosti (třídě, učebně), kteří společně procházejí výukou.

V bakalářské práci jsou rozlišeny **úplné a neúplné základní školy**. *Úplná základní škola* (též plně organizovaná základní škola) má 1. a 2. stupeň základní školy a 9 ročníků základní školy. Většinou má 9 a více tříd, ovšem u škol s malým počtem žáků mohou být na prvním stupni ve třídách sloučeny ročníky (Kučerová 2008). *Neúplná základní škola* (rovněž ne-plně organizovaná základní škola) má pouze 1. stupeň základní školy. *Málotřídní základní škola* je neúplnou základní školou, ve které jsou některé ročníky sloučeny do jedné třídy, takže existují čtyřtřídní, třítřídní, dvoutřídní a jednotřídní málotřídní základní školy. Na druhém stupni základní školy není možné spojovat ročníky v jedné třídě, musí zde být minimálně 4 třídy pro 6., 7., 8. a 9. ročník.

V bakalářské práci se pracuje se **spádovostí do základních škol**. Oficiální spádovost do základní školy představuje dle zákona č. 561/2004 Sb. administrativní vymezení *školského obvodu základní školy*. Tento školský obvod zahrnuje území obce zřizující školu, území svazku obcí zřizující školu nebo území obcí, které mají uzavřenou smlouvu o společném školském obvodu s obcí, která školu zřizuje, včetně území této obce.

V řešeném území jsou pouze školské obvody základních škol v Příbrami, Březnici (jeden) a v Rožmitále pod Třemšínem (jeden). V bakalářské práci proto bylo třeba vymezit reálnou spádovost do základních škol vykrývající celoplošně řešené území v podobě *spádových území základních škol na prvním a druhém stupni*. Tato spádová území zahrnují území jednotlivých částí obcí řešeného Příbramska – jednotlivých sídel Příbramska. V několika případech není spád ze sídel do základních škol jednoznačný, proto se v bakalářské práci zvažuje i příslušnost sídel ke dvěma či třem základním školám.

Státní normativy počtu žáků na jednu třídu jsou předmětem vyhlášky č. 48/2005 Sb., která byla dne 22. 6. 2018 aktualizována. Minimální počty žáků ve třídách závisí na počtu tříd v základní škole a existenci či neexistenci druhého stupně základní školy. Pokud se v základní škole nachází pouze jedna třída (prvního stupně), potom je minimální hodnotou 10 žáků. V základní škole tvořené dvěma třídami (prvního stupně) je nejnižší průměrný počet žáků na třídu 12, se třemi třídami 14 a se čtyřmi a více třídami 15. V úplné základní škole (má oba stupně) je stanoven nejnižší průměrný počet žáků ve třídách na 17 žáků (v případě základní školy, která má nejvýše 2 třídy v každém ročníku, je to 15 žáků). Je možné připustit krátkodobou výjimku z těchto standardů. Je také možné, aby obec či obce dofinancovaly scházející žáky z obecního rozpočtu. Platí také, že nejvyšší počet žáků ve třídě je 30 (krátkodobé výjimky jsou možné).

Od 1. 1. 2020 se výše uvedená vyhláška opět mění. Změna se týká financování základních škol z rozpočtu ministerstva školství (finance na vzdělávání) tak, že základní školy nebudou financovány podle počtu žáků, ale podle počtu odučených hodin. Tato změna je pro venkovské základní školy s menším počtem žáků příznivá.

Školský zákon (Zákon č. 561/2004 Sb.) také definuje pojem povinná školní docházka. **Povinná školní docházka** přísluší dětem ve školním věku 6-14 let, existují ale různé výjimky. **Žák základní školy** je tedy dítětem ve věku 6-14 let, které dochází do základní školy.

V bakalářské práci jsou základní školy, úplné i neúplné, rozlišeny podle populační velikosti sídla, ve kterém se nacházejí (**typy základních škol podle velikosti sídla**). V Příbrami, městě se 33 tisíci obyvateli, se nacházejí *městské základní školy*. V Březnici a Rožmitále pod Třemšínem, malých městech s přibližně 4 tisíci obyvateli se budou vyskytovat *maloměstské základní školy*. *Městysové základní školy* budou v Jincích, Milíně a Kamýku nad Vltavou, které jsou z populačního hlediska městysy (přibližně 1-2 tisíce obyvatel). Zbývající základní školy budou *venkovskými základními školami*.

V bakalářské práci se také operuje s pojmem **školní spoj**. Česká legislativa tento pojem nezná. V bakalářské práci za školní spoj považujeme vlakový či autobusový spoj veřejné dopravy

nebo o spoj městské hromadné dopravy (v Příbrami), pokud je využíván, mimo jiné, pro přepravu žáků ze sídla do základní školy a zpět. Tyto spoje ale bývají také využívány k dojížděce za prací nebo službami.

4. Data a metodika práce

V této bakalářské práci se budeme v následující kapitole věnovat použité metodice. Přiblížíme způsob zjišťování a vyhodnocování dat, které jsou klíčovými pro návrhy optimalizace spádových regionů základních škol ve sledovaném regionu.

4.1 Sledování územního rozmístění a spádovosti základních škol

V první řadě bylo důležité zjistit v námi sledovaném území *lokaci všech základních škol*. Jelikož autorka bakalářské práce pochází z Příbrami, všechny zdejší ZŠ dobře znala. Existenci dalších ZŠ jsme si ověřili v internetovém Rejstříku škol a školských zařízení (MŠMT 2019), který je obsluhován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Do vyhledávače tohoto servu jsme zadali – Základní vzdělávání – školy. Dalším krokem bylo zvolení příslušného kraje/okresu.

Rejstřík škol a školských zařízení (Verze 2.77)

Výběr z Rejstříku škol a školských zařízení

Na stránku zobrazovat záznamů. Zobrazit včetně neplatných záznamů .

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	<input type="text"/>
Místo školy/zařízení:	<input type="text"/>
Ulice:	<input type="text"/>
Resortní identifikátor právnické osoby (RED_IZO): <input type="text"/>	IČO: <input type="text"/> Identifikátor školy/zařízení (IZO): <input type="text"/>
Správní úřad:	<input type="text"/>
Druh školy/zařízení:	<ul style="list-style-type: none"> A, Předškol.vzděl.-školy B, Zákl.vzdělávání-školy C, Střední vzdělávání-školy D, Vzděl.v konzervatoři-šk.
Kraje/okresy:	<ul style="list-style-type: none"> CZ0217, okres Mladá Boleslav CZ0218, okres Nymburk CZ0219, okres Praha - východ CZ021A, okres Praha - západ CZ021B, okres Příbram
Zřizovatel: <input type="text"/>	Ředitel: <input type="text"/>
☐ Zobraz výběr podle oborů.	
<input type="button" value="Vybrat"/> <input type="button" value="Vymazat"/>	

Obrázek 1 Rejstřík škol a školských zařízení

Zdroj: MŠMT (2019) - <https://profa.uiv.cz/rejskol/>

Z vygenerovaného seznamu škol byly dále vybrány ty školy, které se nacházejí v SOORP Příbram (celkem 24 ZŠ, 2 gymnázia, 1 speciální ZŠ). Následovalo zjištění přesného umístění škol, které jsme vyhledali na internetových stránkách jednotlivých škol. Na základě těchto informací jsme vytvořili pracovní mapu a tabulku s jednotlivými školami.

Přehled škol a školských zařízení:

Zadaným podmínkám vyhovuje 55 škol/zářízení v 55 právnických osobách. Zobrazena 1 stránka z celkového počtu 6 stránek.

Red IZO:	IČO:	Název:	Místo:	Ulice:	Č.p.:	Č.o.:	M.část.:	Detail právnické osoby
IZO:	Druh školy/zařízení:	Místo:	Ulice:	Č.p.:	Č.o.:	M.část.:	Detail školy/zařízení	
600021394	70843538	Základní škola a Dětský domov Sedlec - Prčice, Přestavky 1, příspěvková organizace	Sedlec-Prčice		1		Přestavky	Detail
102014116		Základní škola	Sedlec-Prčice		1		Přestavky	Detail
600022161	61904180	Základní škola, Sedlčany, Konečná 1090	Sedlčany	Konečná	1090		Sedlčany	Detail
110000480		Základní škola	Sedlčany	Konečná	1090		Sedlčany	Detail
600042111	70988145	Základní škola a Mateřská škola, Sedlec - Prčice	Sedlec-Prčice	Školní	160		Sedlec	Detail
102002541		Základní škola	Sedlec-Prčice	Školní	160		Sedlec	Detail
600054381	70565902	Základní škola Bohutín, okres Příbram	Bohutín		37		Bohutín	Detail
114001251		Základní škola	Bohutín		37		Bohutín	Detail
600054390	48954543	Základní škola Březnice	Březnice	Rožmitálská	419		Březnice	Detail
114001286		Základní škola	Březnice	Rožmitálská	419		Březnice	Detail
600054403	75033259	Mateřská škola Borotice, okres Příbram, příspěvková organizace	Borotice		27		Borotice	Detail
114001316		Základní škola	Borotice 34				Borotice	Detail
600054411	42727537	Základní škola Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram	Dobříš	náměstí Komenského	35		Dobříš	Detail
114001341		Základní škola	Dobříš	náměstí Komenského	35		Dobříš	Detail
600054420	47067519	2. základní škola Dobříš, Školní 1035, okres Příbram	Dobříš	Školní	1035		Dobříš	Detail
114001383		Základní škola	Dobříš	Školní	1035		Dobříš	Detail
600054438	71006575	Základní škola a Mateřská škola Dolní Hbity, okres Příbram	Dolní Hbity		44		Dolní Hbity	Detail
114001405		Základní škola	Dolní Hbity		44		Dolní Hbity	Detail
600054446	75033275	Základní škola a Mateřská škola Hvoždany, okres Příbram, příspěvková organizace	Hvoždany		2		Hvoždany	Detail
114001421		Základní škola	Hvoždany		2		Hvoždany	Detail

Přihlášený uživatel: (uživatel) Uživatel MŠMT, přístup: MŠMT

Obrázek 2 Školy v Rejstříku škol a školských zařízení

 Zdroj: MŠMT (2019) - <https://profa.uiv.cz/rejskol/>

Poté, co jsme zjistili tyto základních údaje, bylo potřeba získat další informace, které se týkaly vnitřního uspořádání jednotlivých základních škol a to, zda jde o **základní školu úplnou** (s prvním a druhým stupněm) nebo **základní školu neúplnou** (pouze s prvním stupněm) – viz kapitola 3.3. Tyto informace jsme získali z výročních zpráv, které byly volně přístupné na internetových stránkách jednotlivých škol, a to za školní rok 2017/2018, popřípadě za školní rok 2016/2017. V některých případech (ZŠ Solenice) nebyla k nalezení výroční zpráva, a tak bylo nutné kontaktovat zástupce těchto škol.

Následně jsme také vytvořili **sídelní typy základních škol** – městské gymnázium s nižšími ročníky, městská úplná ZŠ, maloměstská úplná ZŠ, městysová úplná ZŠ, venkovská úplná ZŠ a venkovská neúplná ZŠ. Z výročních zpráv jsme také vyčetli data o celkovém počtu žáků v dané základní škole a současně i počet žáků v jednotlivých třídách. V neposlední řadě jsme také zjišťovali počet tříd na 1. a 2. stupni šetřené základní školy.

Náročnější bylo přiřadit k jednotlivým základním školám, v rozdělení na 1. a 2. stupeň, sídla, ze kterých do těchto základních škol dojíždějí žáci a ohraničit **spádová území základních škol**. Většina základních škol měla informace o tomto spádu uvedeny na svých webových stránkách – ve výročních zprávách školy. Pokud tyto informace scházely, nebo byly nejasné, bylo možné využít zprávy školní inspekce věnované jednotlivým základním školám (dostupné v rejstříku ČŠI 2020). Oficiální spádová území základních škol vymezená obecně závaznými vyhláškami existují spíše výjimečně - např. Vyhláška (2018), Vyhláška (2017a,b) a další. Poslední možností, jak získat

informaci o připojení sídla k základní škole bylo spojit se s pracovníky základní školy, případně se zástupci obecního úřadu, a potřebné informace získat telefonicky. Základní školy v Příbrami vytvářely jedno společné spádové území.

Informace o lokaci, vnitřního uspořádání a sídelním typu jednotlivých základních školy byly zaneseny do Tabulky 4. Spádová území základních škol byla zanesena do Tabulky 5.a a Tabulky 5.b a následně do Mapy 2 (zobrazuje spádová území 1. stupně základních škol v SOORP Příbram) a Mapy 3 (zobrazuje spádová území 2. stupně základních škol v SOORP Příbram).

4.2 Počty žáků a tříd v základních školách a jejich stupních

Ústředními daty pro tuto bakalářskou práci byly údaje o počtu žáků v jednotlivých ročnících a třídách základních škol, které jsme vyhledali ve výročních zprávách sledovaných základních škol, případně v novějších zprávách školní inspekce spojených s těmito základními školami. Tyto výroční zprávy a zprávy školní inspekce zobrazují školní rok 2017/2018. Z uvedených zpráv jsme také zjistili počet tříd na 1. a 2. stupni základní školy.

Získaná data jsme zanesli do Tabulky 5. Díky těmto datům jsme vypočetli průměrný počet žáků na jednu třídu na 1. a 2. stupni. Tyto průměrné počty pak bylo možné porovnávat se státními normativy nejnižšího povoleného počtu žáků na jednu třídu – Vyhláška (2005). Tyto normativy jsou rozepsány v kapitole 3.3.

4.3 Počty dětí ve školním věku v sídlech spádových území základních škol

Důležitými údaji pro tuto bakalářskou práci byla data o počtu dětí ve věku 6-14 let (ve školním věku) v jednotlivých sídlech sledovaného území SOORP Příbram. Tyto počty nám následně posloužily k vytvoření bilance žáků a dětí ve školním věku na jednotlivých základních školách. Nejprve jsme získali data ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – z Lexikonu obcí z tohoto sčítání (Kolektiv, 2013). Z tohoto lexikonu jsme využili údaje o počtu dětí ve věku 0-14 let v jednotlivých obcích a jejich částech (sídlech). Tyto údaje jsou už ale staršího data. Novější údaje za části obcí nejsou k dispozici, pouze za celé obce (Kolektiv, 2018).

Abychom vytvořili aktuálnější údaje o počtu obyvatel ve věku 0-14 let za jednotlivá sídla, bylo třeba zkombinovat údaje z Lexikonu obcí (Kolektiv, 2013) a údaje z průběžné registrace obyvatel z Kolektiv (2018). Z Lexikonu obcí, zobrazující stav v roce 2011, jsme u jednotlivých obcí vypočetli procentní podíly počtu obyvatel ve věku 0-14 let v příslušných částech obce (sídlech obce). Tyto procentní podíly jsme pak uplatnili při rozdělování počtu obyvatel ve věku 0-14 let u

jednotlivých obcí z průběžné registrace obyvatel (Kolektiv, 2018), která zobrazuje stav v roce 2018. Výsledky jsou v Tabulce 1 – viz Tabulka 3. V této tabulce jsou také počty dětí ve školním věku 6-10 let a 11-14 let. Tyto počty vznikly jednoduše – počet obyvatel ve věku 0-14 let byl vydělen patnácti a následně vynásoben pěti (6-10 let), respektive čtyřmi (11-14 let). Tyto přepočty nejsou úplně přesné, ale jiná možnost nebyla.

Tabulka 3 Začátek Tabulky 1 Počty obyvatel a počty dětí ve školním věku podle sídel v SOORP Příbram (2018)

Obec Část obce (sídlo)	Počet obyvatel 2011	Počet dětí 0-14 let 2011	Počet obyvatel 2018	Počet dětí 0-14 let 2018	Počet dětí 6-14 let 2018	Počet dětí 6-10 let 2018	Počet dětí 11-14 let 2018
Bezděkov pod Třem. Bezděkov pod Třem.	155 155	19 19	143 143	16 16	11 11	7 7	4 4
Bohostice Bohostice Kamenná	202 191 11	28 26 2	189 178,69 10,31	16 15 1	13 12 1	9 8 1	4 4 0
Bohutín Bohutín Havírna Tisová Vysoká Pec	1630 480 194 97 859	824 245 101 48 430	1730 509,44 205,9 102,95 911,69	311 92,47 38,12 18,11 162,29	179 53,22 21,94 10,42 93,41	92 27,35 11,27 5,36 48	87 25,87 10,66 5,06 45,4
Bratkovice Bratkovice Dominikální Paseky	308 105 203	60 24 36	312 106,36 205,64	50 20 30	35 14 21	14 5,6 8,4	21 8,4 12,6

Zdroj dat: Kolektiv (2013) a Kolektiv (2018)

V posledním kroku je třeba porovnat počty žáků na 1., resp. 2. stupni základních škol s počty dětí ve věku 6-10 let, resp. 11-14 let v jejich spádových územích a pak vytvořit bilanci těchto počtů. Tato bilance je uvedena v posledních sloupcích Tabulky 5. Pokud jsou v tabulce uvedeny záporné hodnoty, potom daná základní škola nasává děti ve školním věku z okolních spádových území základních škol, pokud jsou uvedeny kladné hodnoty, potom je tomu naopak. Jde samozřejmě o přibližnou bilanci, která je zatížena chybami výpočtu dětí ve školním věku (starší údaje, neznámé počty v jednotlivých ročnících, nepřesné informace o školním spádu). Ukázka Tabulky 5 je v následující Tabulce 4.

Tabulka 4 Začátek Tabulky 5 Počty žáků na jednu třídu u ZŠ a bilance dětí ve školním věku a žáků ve spádových územích ZŠ v SOORP Příbram (2017/2018)

Škola	Počet žáků	Počet žáků na 1. st.	Počet tříd na 1. st.	Počet žáků na třídu na 1. st.	Počet žáků na 2. st.	Počet tříd na 2. st.	Počet žáků na třídu na 2. st.	Počet dětí 6-10 let	Počet dětí 6-10 let mimo ZŠ	Počet dětí 11-14 let	Počet dětí 11-14 let mimo ZŠ
ZŠ Bohutín	197	111	6	18,5	86	4	21,5	209	-98	182	-96
ZŠ Dolní Hbity	86	46	2	23	40	4	10	70	-24	69	-29
ZŠ Hluboš	24	24	2	12	x	x	x	46	-22	x	x
ZŠ Pičín	44	44	3	14,7	x	x	x	73	-29	x	x

Zdroj dat: Kolektiv (2013) a Kolektiv (2018)

4.4 Sledování školních spojů

Pro sledování školních spojů jsme využili webového portálu IDOS (IDOS, 2020), který obsahuje informace o jízdních řádech všech dopravců, kteří obsluhují veřejnou dopravu na území celého SOORP Příbram. Nebylo nutné rozlišovat, zda se jedná o autobusový či vlakový spoj, bylo důležité, zda spoj zastavil v sídle nebo v jeho blízkosti.

Rozhodli jsme se sledovat úterní spoje mimo školní prázdniny, které nezahrnují zvláštní spoje na začátku a konci pracovního týdne a zahrnují spoje ve dnech školního vyučování. Konkrétně bylo sledováno úterý 4. 2. 2020. U ranních spojů jsme vybrali pouze ty spoje, které vyjížděly ze sídla bydlíště žáků do sídla se spádovou základní školou v době od 6:30 do 7:45. Pozdější spoje by již nemělo smysl sledovat, jelikož výuka v základních školách začíná od 7:55 či od 8:00. Obsluha příbramských základních škol je v ranní hodinách (od 7:00 do 7:45) zajišťována speciálním školním autobusem. Pro odpolední spoje, které mířily zpět ze základní školy do sídla bydlíště žáků, jsme zvolili časové rozmezí od 12:30 do 16:00. Tímto časovým rozmezím vzniká také prostor pro to, aby se žáci mohli zúčastnit některých mimoškolních aktivit v základní škole, nebo v nedaleké základní umělecké škole.

Pokud bylo nutné přestupovat mezi školními spoji, tak jsme toto propojení spojů uznali, ale doba přestupu nesměla být příliš dlouhá (do 20ti minut). Jestliže část obce (sídlo) neměla žádný školní spoj ve sledovaném časovém rozmezí, potom jsme ji považovali za nevybavenou školními spoji. Další možností bylo, že část obce měla pouze ranní školní spoj nebo pouze odpolední návratový školní spoj. Mnohé části obcí byly školními spoji nevybaveny. Většinou ale také tyto obce neměly děti ve školním věku. Zjištěné údaje o školních spojích jsme zanesli do Tabulky 8 a dále je podrobně rozebrali v kapitole 6.1 – ukázka tabulky je v následující Tabulce 7.

Tabulka 7 Část Tabulky 8 Počty školních spojů v sídlech spádových území jednotlivých úplných a neúplných ZŠ v SOORP Příbram (2020)

Základní škola	Spádové území základní školy – obec (části obce (počet ranních/odpoledních spojů))
<i>Úplné základní školy</i>	
ZŠ Rožmitál pod Třemšínem	Rožmitál pod Třemšínem (Hutě p. Tř. (1/3), Nesvačily (1/1), Pňovice (1/2), Rožmitál p. Tř. (ZŠ v místě), Skuhrov (1/2), Starý Rožmitál (2/5), Strýčkovy (1/1), Voltuš (2/3), Zalány (1/2)), Bezděkov p. Tř. (1/2), Nepomuk (1/2), Sedlice (Hoděmyšl (1/4), Sedlice (2/3)), Věšín (Buková (1/3), Věšín (2/4)), Volenice (2/1), Vševily (1/2)
ZŠ Kamýk nad Vltavou	Kamýk nad Vltavou (Kamýk nad Vltavou (ZŠ v místě), Velká (2/2), Svatý Jan (Bražná (0/0), Brzina (0/0), Dražkov (1/1), Hojšín (1/1), Hrachov (0/0), Řadovy (0/1), Skrýšov (1/1), Svätý Jan (1/2)), Zduchovice (Zduchovice (1/2), Žebrákov (0/0))
ZŠ Jince	Čenkov (2/6), Jince (Běřín (0/0), Jince (ZŠ v místě), Rejkovice (2/7), Velcí (0/0)), Křešín (1/1), Ohrazenice (0/0))
ZŠ Bohutín	Bohutín (Bohutín (ZŠ v místě), Havírna (3/7), Tisová (0/0), Vysoká Pec (3/7)), Láz (3/6), Modřovice (1/1), Narysov (1/1), Třebosko (1/1), Vranovice (2/5), Vysoká u Příbramě (1/1)

Zdroj dat: IDOS (2020)

4.5 Sledování vybavenosti základních škol

Sledovali jsme přítomnost venkovního sportoviště, tělocvičny, družiny, jídelny a kuchyně u jednotlivých základních škol. Přítomnost této vybavenosti jsme zanesli do Tabulky 9. Tato vybavenost může hrát určitou roli při posuzování dalšího rozvoje základní školy. Nejprve jsme zjišťovali, zda má základní škola venkovní sportoviště. Pokud škola vlastnila víceúčelové hřiště i atletický ovál, udělili jsme škole maximální počet 2 bodů. Jestliže škola měla pouze víceúčelové hřiště (převážně určené pro míčové sporty) nebo žáci využívali obecní hřiště, obdržela pouze bod 1. V případě, že venkovní sportoviště chybělo, získala škola bodů 0.

Následovalo hodnocení tělocvičny základní školy. Plný počet bodů (2 body) obdržela škola v tom případě, že tělocvična byla standardních parametrů (velikost a vybavení). Pouze 1 bod dostala ta škola, která neměla standardní tělocvičnu – měla jen nestandardní místnost využívanou pro tělovýchovu. Jestliže škola neměla žádnou takovou místnost, získala v položce tělocvična bodů 0.

Další sledovanou charakteristikou byla přítomnost školní družiny v základní škole. Pokud měla školní družina ve škole vlastní prostory, dostala škola body 2. Pokud byla školní družina umístěna v některé ze školních tříd, získala škola pouze bod 1. V případě, že školní družina nebyla přítomna vůbec, obdržela škola bodů 0.

Mezi poslední položky Tabulky 9 jsme zařadili přítomnost školní kuchyně a jídelny v základní škole. Nejvyšší počet bodů v této položce získala taková škola, která měla kuchyni a jídelnu v areálu školy. Pokud škola měla jen jídelnu a obědy se dovážely odjinud, potom škola získala bod 1. V případě, že ve škole chyběla možnost stravování, dostala škola bodů 0. Veškeré potřebné informace jsme získali z výročních zpráv základních škol, případně z vlastního průzkumu.

4.6 Sledování stavebních a urbanistických charakteristik základních škol

Abychom měli při závěrečných návrzích optimalizace co největší množství informací o dané škole, rozhodli jsme se sledovat v této bakalářské práci také stavební a urbanistické charakteristiky jednotlivých základních škol. Tyto charakteristiky jsme zaznamenali do Tabulky 10. První sledovanou položkou byl rok vzniku školní budovy. Následoval rok důležité přestavby hlavní školní budovy v nedávné době. Jako důležitou přestavbu jsme zařadili např. zateplení budov, výměnu oken, opravu střešních krytin nebo různé přístavby a nástavby. Tyto důležité přestavby v nedávné době jsme ohodnotili 2 body. Za menší rekonstrukce školních budov

v nedávné době dostala škola bod 1. Pokud v poslední době zůstávala budova školy v původní podobě, obdržela škola bodů 0. Potřebné informace byly k dispozici ve výročních zprávách základních škol. Pokud jsme zde tyto informace nemohli nalézt, kontaktovali jsme zástupce jednotlivých škol, nebo jsme školu osobně navštívili.

Další hodnocenou charakteristikou byla zeleň v areálu základní školy. Vyhodnocovali jsme rozsáhlost a stav vzrostlé (stromové) zeleně ve školním areálu, případně v jeho těsné blízkosti. Pokud zeleň chyběla, nebo byla v malém množství, neudělili jsme škole žádné body. Za středně velkou zeleň dostala škola bod 1. V případě, že se v areálu školy nacházela rozsáhlá vzrostlá zeleň, získala škola body 2.

Další hodnocenou položkou byla míra automobilového provozu u hlavního vchodu do budovy základní školy. Tato charakteristika ovlivňuje především bezpečnost žáků během ranních a odpoledních hodin, kdy je koncentrace žáků v těchto místech velmi vysoká. Přítomnost automobilového provozu v blízkosti hlavní budovy základní školy způsobuje také hluk, který ruší žáky a učitele při výuce. Rovněž zplodiny z projíždějících dopravních prostředků nepříznivě ovlivňují jak školu, tak samotné žáky. Míru automobilového provozu jsme vyhodnocovali při osobní návštěvě. Tato charakteristika byla hodnocena obdobným způsobem jako předešlé položky. Nejvyšší počet 2 bodů získala taková škola, která měla minimální automobilový provoz u hlavního vchodu. Pokud byl automobilový střední, získala škola bod 1 a pokud byl tento provoz silný, nebyl škole přidělen žádný bod.

Nakonec jsme se zaměřili na posouzení existence rozvojových ploch v areálu a v blízkém okolí základní školy. Takové plochy by v budoucnu umožnily školu rozšířit, nebo u ní vybudovat sportoviště. K tomu jsme využívali letecké snímky lokalizované na Google Maps. Přidělování bodů bylo podobné jako u předchozích položek – 2 body za rozsáhlé rozvojové plochy, 1 bod za méně rozsáhlé rozvojové plochy, 0 bodů při nedostatku rozvojových ploch.

5. Územní uspořádání, spádovost a naplněnost základních škol v SOORP

Příbram

5.1 Územní uspořádání základních škol

V řešeném území SOORP Příbram se dle Kolektiv (2013) nachází 74 obcí a 121 částí obcí. Pro vyhodnocení problematiky územního uspořádání základních škol jsme využili Rejstříku základních škol (MŠMT, 2019). V tomto Rejstříku bylo v řešeném území nalezeno 17 úplných základních škol (mají 1. i 2. stupeň ZŠ) a 7 neúplných základních škol (mají pouze 1. stupeň ZŠ) – Tabulka 4, Mapa 2 a Mapa 3. Dále jsme do hodnocení zařadili 2 víceletá gymnázia s třídami zajišťujícími výuku na 2. stupni základních škol. Do hodnocení nebyly zahrnuty speciální základní školy v Příbrami a Rožmitále pod Třemšínem. V rámci úplných základních škol bylo 7 městských škol (v Příbrami), 2 maloměstské školy (Rožmitál p. Třemšínem, Březnice), 3 městysové školy (Kamýk n. V., Jince, Milín) a 5 venkovských škol. Neúplné základní školy byly pouze venkovskými základními školami – celkem 7 škol.

Územní rozmístění sledovaných základních škol a jejich typů (úplné/neúplné) v řešeném území zobrazuje Mapa 2 a Mapa 3. V těchto mapách je možné vidět, že nejvíce neúplných základních škol, většinou v podobě málotřídních dvoutřídních nebo třítřídních škol, je v severovýchodní části SOORP Příbram – ZŠ Pičín, ZŠ Suchodol, ZŠ Hluboš a ZŠ Višňová. Skutečnost, že v jihozápadní části SOORP Příbram je nižší hustota neúplných základních škol, je možno vysvětlit tím, že v tomto prostoru jsou populačně větší sídla (např. Rožmitál p. Třemšínem a Březnice), ve kterých se nachází velké úplné základní školy. Velká koncentrace úplných základních škol je v jádru řešeného území – v Příbrami. Úplné základní školy jsou poměrně rovnoměrně rozmístěny v celém území SOORP Příbram, pouze v severovýchodním cípu tohoto území chybí taková úplná základní škola.

Dle Kučerové (2008b), největší zavírání venkovských základních škol probíhalo v období 60. a 70. let minulého století, pokračovalo i v 80. letech a začátkem 90. let. Nicméně, v řešeném území v tomto období také vzniklo několik základních škol – např. ZŠ Chraštice, ZŠ Solenice a ZŠ Višňová. Představitelé zdejších obcí si uvědomovali význam základní školy pro stabilitu, sociální, kulturní a lidský kapitál obce (Kubeš, Vokrouhlík, 2019).

V důsledku poklesu porodnosti během druhé poloviny 90. let 20. století (Kolektiv, 2015) došlo ve městě Příbram na začátku nového tisíciletí k několika slučováním základních škol. V roce 2003 se sloučily 4. a 2. základní škola (ZŠ Jiráskovy sady a ZŠ Josefa Strojce) do ZŠ Jiráskovy sady. Dále se ve stejném roce spojily 6. základní škola a 8. základní škola do ZŠ Bratří Čapků.

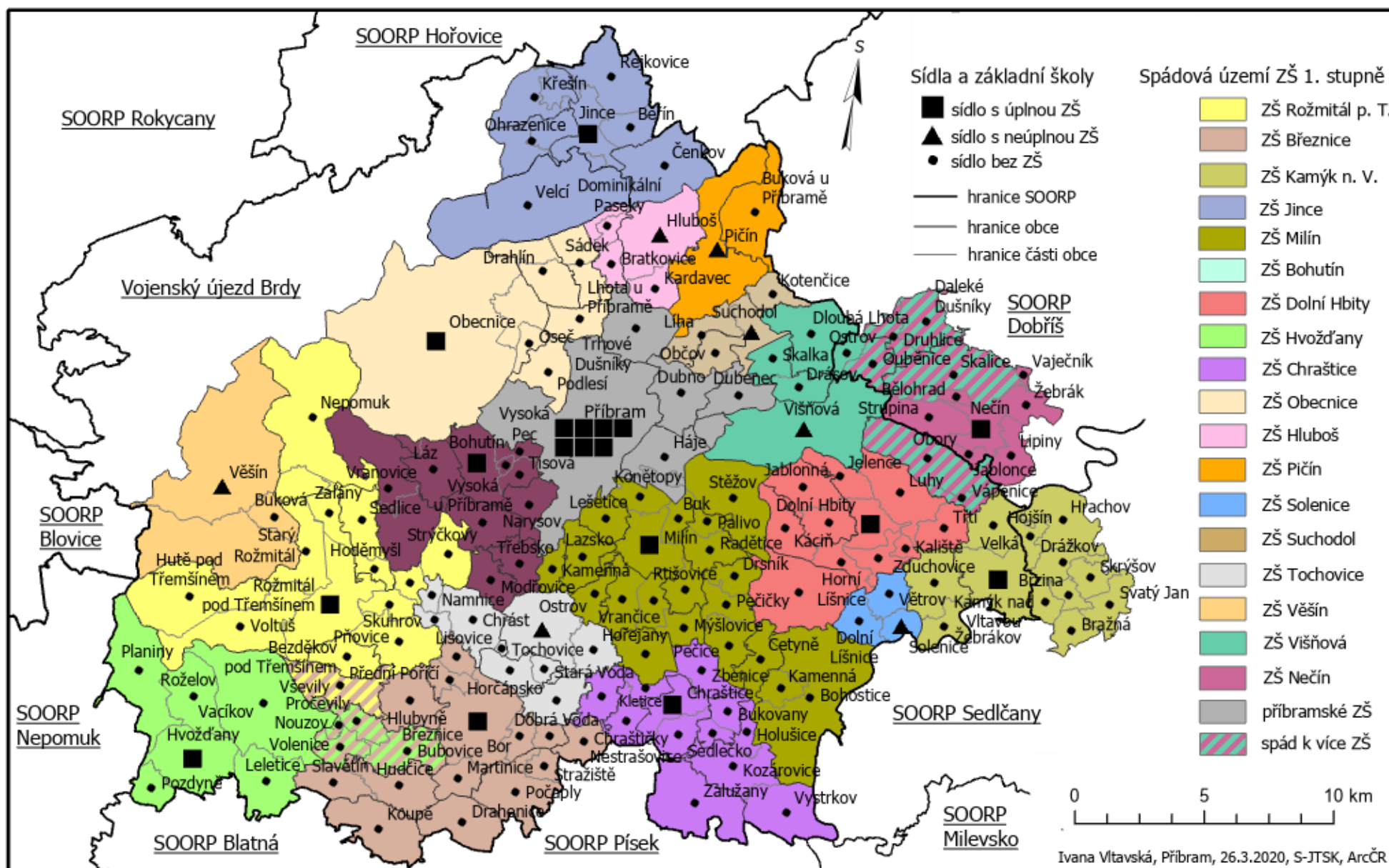
Prostory bývalé ZŠ Josefa Strejce jsou nyní využívány Vysokou školou evropských a regionálních studií, ZUŠ Příbram a Waldorfskou školou Příbram. V budově bývalé 8. základní školy je nyní stravovací zařízení a centrum pro drogově závislé osoby. Slučování základních škol v Příbrami pokračovalo i během let 2009 až 2013, kdy se spojily ZŠ Bratří Čapků a ZŠ Březové Hory do ZŠ Březové Hory. Jedním z důvodů tohoto spojení byl v této době nedostatek žáků na obou základních školách. Úkolem nového ředitele této sloučené základní školy bylo zvýšit reputaci školy, a tak přilákat nové žáky. Po čtyřech letech ale vedení města rozhodlo, že dojde opět k rozdělení ZŠ Březové Hory na dvě základní školy (ZŠ Bratří Čapků a ZŠ Březové Hory), jelikož počty dětí ve školním věku opět narostly.

5.2 Spádovost žáků do základních škol

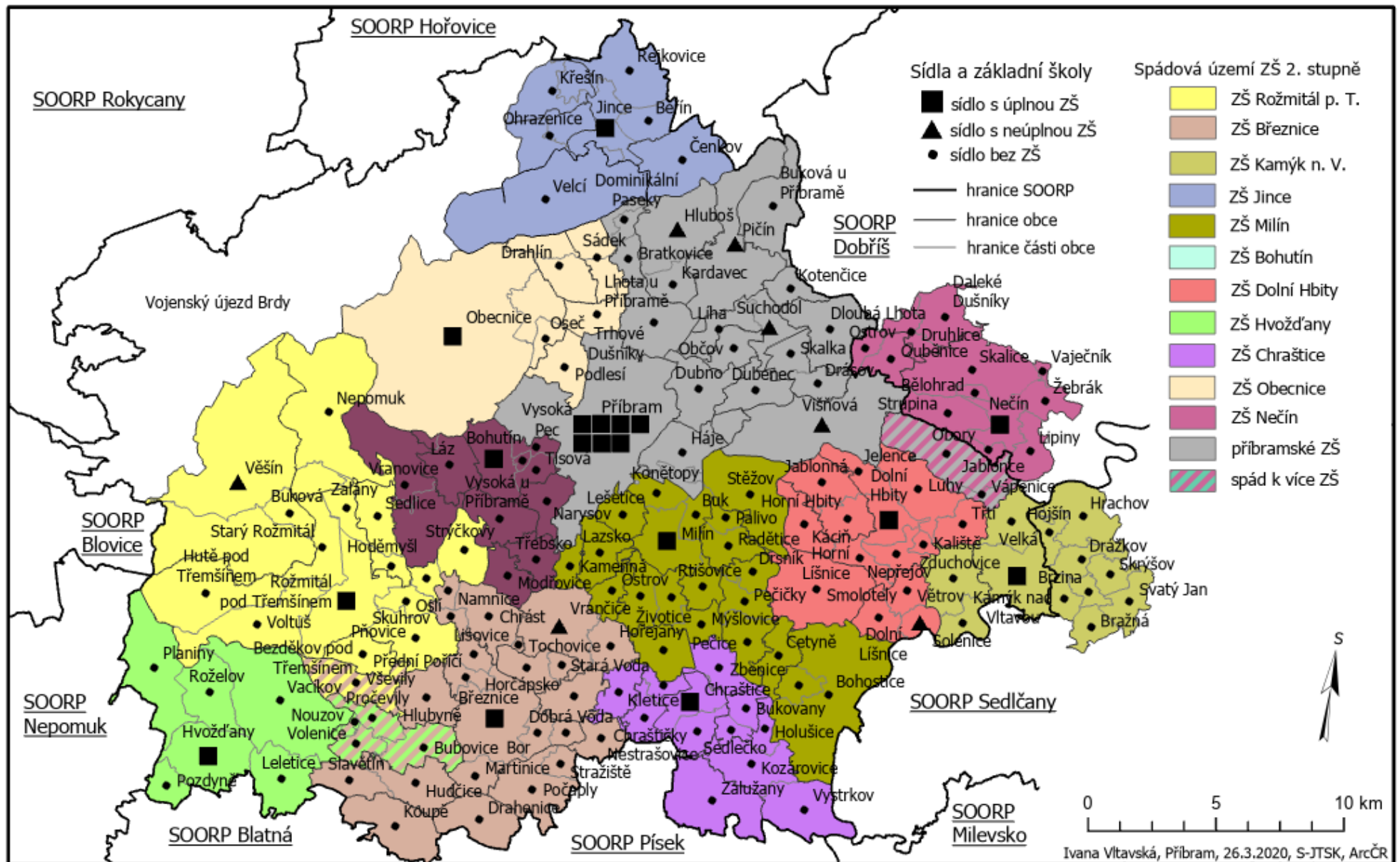
Spádová území základní škol jsme dle metodického postupu popsaného v podkapitole 4.1 rozdělili na spádová území pro 1. a pro 2. stupeň základních škol (Mapa 2 a Mapa 3). V první mapě je počet spádových území logicky větší, protože jsou zde spádová území úplných i neúplných základních škol. Ve druhé mapě jsou spádová území neúplných ZŠ zahrnuta do spádových úplných ZŠ (tato mapa zobrazuje spádová území na 2. stupni základní škol).

Ve dvou případech spádují sídla ze sousedních SOORP do SOORP Příbram (sídlo Svatý Jan z SOORP Sedlčany do ZŠ Kamýk nad Vltavou a sídla Daleké Dušníky, Drásov a Skalka (část obce Nečín) z SOORP Dobříš do ZŠ Višňová). Existuje také spád v opačném směru, kdy děti ve školním věku ze sídla Obory dojíždějí částečně do ZŠ Nečín v SOORP Dobříš. Na západě SOORP Příbram se nachází Vojenský újezd Brdy, přes který přejezdy žáků neprobíhají. Na jihu SOORP Příbram se hranice spádu do základních škol shoduje s hranicí SOORP, respektive s krajskou hranicí Středočeského kraje.

Poměrně složitá situace panuje u vymezení spádových území základních škol v Příbrami. Obecně závazná vyhláška města Příbram, řešící tuto problematiku (Vyhláška 2016) připojuje jednotlivé části obce Příbram k jednotlivým základním školám. V bakalářské práci jsme ale pro tyto základní školy vytvořili jedno společné spádové území, které na 1. stupni ZŠ zahrnuje celou obec Příbram a okolní sídla Háje, Dubno, Dubenec, Trhové Dušníky, na 2. stupni ZŠ ještě navíc sídla ležící ve spádových územích neúplných základních škol Hluboš, Pičín a Suchodol. V několika případech bylo nutné přistoupit na rozdělení spádu ke dvěma základním školám, protože rodiče využívali dvě možnosti, kam své děti posílat. Například ze sídla Volenice dojíždějí děti ve školním věku do základní školy ve Hvoždanech i do základní školy v Březnici. Další takové případy jsou vyznačeny v Mapě 2 a Mapě 3.

Mapa 2 Základní školy a jejich spádová území na 1. stupni ZŠ v SOORP Příbram (2019)

Mapa 3 Základní školy a jejich spádová území na 2. stupni ZŠ v SOORP Příbram (2019)

5.3 Naplněnost základních škol

Na základě metodiky popsané v podkapitole 4.2 byl vypočítán počet žáků připadající na jednu třídu na 1. a na 2. stupni jednotlivých základních škol řešeného území Příbramska – Tabulka 4. Tyto průměrné počty žáků je pak možné porovnat se státními normativy počtu žáků na třídu popsanými v kapitole 3.3.

Pokud se soustředíme na 1. stupeň ZŠ, tak nejvyšší počet žáků na třídu mají městské úplné příbramské základní školy (22,3 – 24,7) a také maloměstská úplná základní škola v Rožmitále pod Třemšínem (24,2). Venkovské úplné základní školy mají na 1. stupni výrazně méně žáků ve třídách – např. ZŠ Chrašnice 17,0 žáků, ZŠ Hvožd'any 17,7 žáků. Čísla by byla ještě menší, pokud by tyto školy nespojovaly na 1. stupni více ročníků do jedné třídy. Ještě menší počty žáků na třídu vykazují venkovské neúplné základní školy – v případě ZŠ Hluboš je to 12,0 žáků, ZŠ Věšín 14,5 žáků, oproti tomu v ZŠ Solenice je to 18 žáků. Důležité ale je, kolik se zřídilo v málotřídních školách tříd. Městysová úplná základní škola Kamýk nad Vltavou vykazuje pouze 13,4 žáků na třídu na 1. stupni. Tato škola se ale navíc věnuje žákům se specifickými potížemi.

Pokud se soustředíme na 2. stupeň ZŠ, tak nejvyšší počet žáků na třídu mají opět městské úplné základní školy v Příbrami (22,2 – 25,0) a také maloměstská úplná základní škola v Březnici (24,8). Městysové úplné základní školy mají na 2. stupni přibližně stejné počty žáků ve třídách. Výjimkou je ale opět Základní škola Kamýk nad Vltavou s pouhými 7,3 žáky na třídu. Venkovské úplné základní školy se na 2. stupni většinou potýkají s malým počtem žáků, protože na 2. stupni nelze slučovat ročníky do jedné třídy. V Základní škole Dolní Hbity dosahují 10,0 žáků na třídu, v Základní škole Hvožd'any 9,3 a v Základní škole Chrašnice 11,7. V Základní škole Dolní Hbity nesplňují stání normativ počtu žáků na třídu, který činí 15 žáků na třídu, bez ohledu na stupeň základní školy, přičemž v této škole je celkem 86 žáků a 6 tříd.

Celkový dostatek žáků mají příbramské základní školy, které si mohou dovolit paralelní třídy v jednom ročníku na 1. i 2. stupni (v těchto školách mají 367 až 755 žáků). Perspektivu do budoucna z hlediska počtu žáků mají i maloměstské základní školy v Rožmitále pod Třemšínem a v Březnici (429 a 435 žáků). Ve složité situaci je městysová Základní škola v Kamýku nad Vltavou (96 žáků). Lépe na tom jsou městysové základní školy v Jincích a v Milíně, které si mohou dovolit i některé paralelní třídy na 1. stupni. Složitá situace z hlediska počtu žáků je ve venkovské úplné základní škole Dolní Hbity (86 žáků) a Hvožd'any (90 žáků). V případě venkovských neúplných základních škol je situace s naplněním normativů příznivější, protože tyto školy mohou podle potřeby slučovat ročníky ve třídě.

V Tabulce 5, v jejích zadních sloupcích, je uskutečněna bilance počtu žáků na 1. a 2. stupni základní školy a počtu dětí ve školním věku 6-10 let a 11-14 let v jednotlivých spádových územích

základních škol. Pokud se v příslušných sloupcích objevují kladné hodnoty, potom to znamená, že základní škola „nasává“ děti ve školním věku ze sousedním spádových územích základních škol. Pokud se zde vyskytují záporné hodnoty, je tomu naopak. Uvedené výpočty ale nejsou dokonalé – viz přepočty počtu dětí ve věku 0-14 let z obcí na sídla a „dělení patnácti a násobení pěti a čtyřmi“ (viz metodická kapitola 4.2). Do bilancí nejsou započítány děti ve speciálních základních školách a v různých ústavech. Zvažovali jsme převažující spád sídla k základní škole, v několika případech jsme umožnili dva spády, ale existují také jednotlivé děti ve školním věku s jiným spádem.

Z Tabulky 4 vyplývá, že do městských základních škol v Příbrami, na 1. i 2. stupni, dojíždí více dětí školního věku, než bydlí v jejich spádovém území. Je to proto, že řada rodičů posílá své děti do vzdálených příbramských škol, jelikož si myslí, že tyto školy poskytují lepší vzdělání. Dále také proto, že při jejich dojíždění do Příbrami do práce tak berou s sebou své děti, které pak docházejí do základních škol v Příbrami. Je třeba přesvědčovat rodiče o kvalitě venkovských základních škol a současně je třeba zlepšovat i jejich kvalitu. Vyšší počty žáků v Příbrami na 2. stupni základních škol jsou dány také dojížděním žáků z celého SOORP Příbram do nižšího stupně příbramských gymnázií.

Do příbramských základních škol, podle údajů uvedených v Tabulce 4, dojíždějí pravděpodobně i děti z Rožmitálska, Březnicka (dobré dopravní spojení), Milína a okolí, Bohutína a okolí, Obecnice a okolí, a ještě z dalších spádových území základních škol. Relativně nejvyšší „výjezdy“ dětí ve školním věku přes hranice spádového území příslušné základní školy vykazují neúplně málotřídní venkovské základní školy, např. ZŠ Pičín, ZŠ Solenice, ZŠ Tochovice, ZŠ Višňová a ZŠ Hluboš. Zajímavá je venkovská úplná základní škola ve Hvoždanech, vzdálená od Příbrami asi 30 km. Zde je počet dětí ve školním věku a počet žáků na obou stupních v rovnováze.

6. Školní spoje a vybavenost, stavební a urbanistické charakteristiky základních škol v SOORP Příbram

6.1 Školní spoje

Součástí bakalářské práce je také jednoduché zhodnocení možností dopravy žáků do škol a zpět pomocí autobusových a vlakových spojů. Způsob tohoto hodnocení je popsán v metodické podkapitole 4.4. Analýza je rozdělena na hodnocení školních spojů do 1. stupňů základních škol a na hodnocení školních spojů do 2. stupňů základních škol, nicméně vymezené časové úseky pro dojížděku a návrat žáků jsou v obou případech stejné.

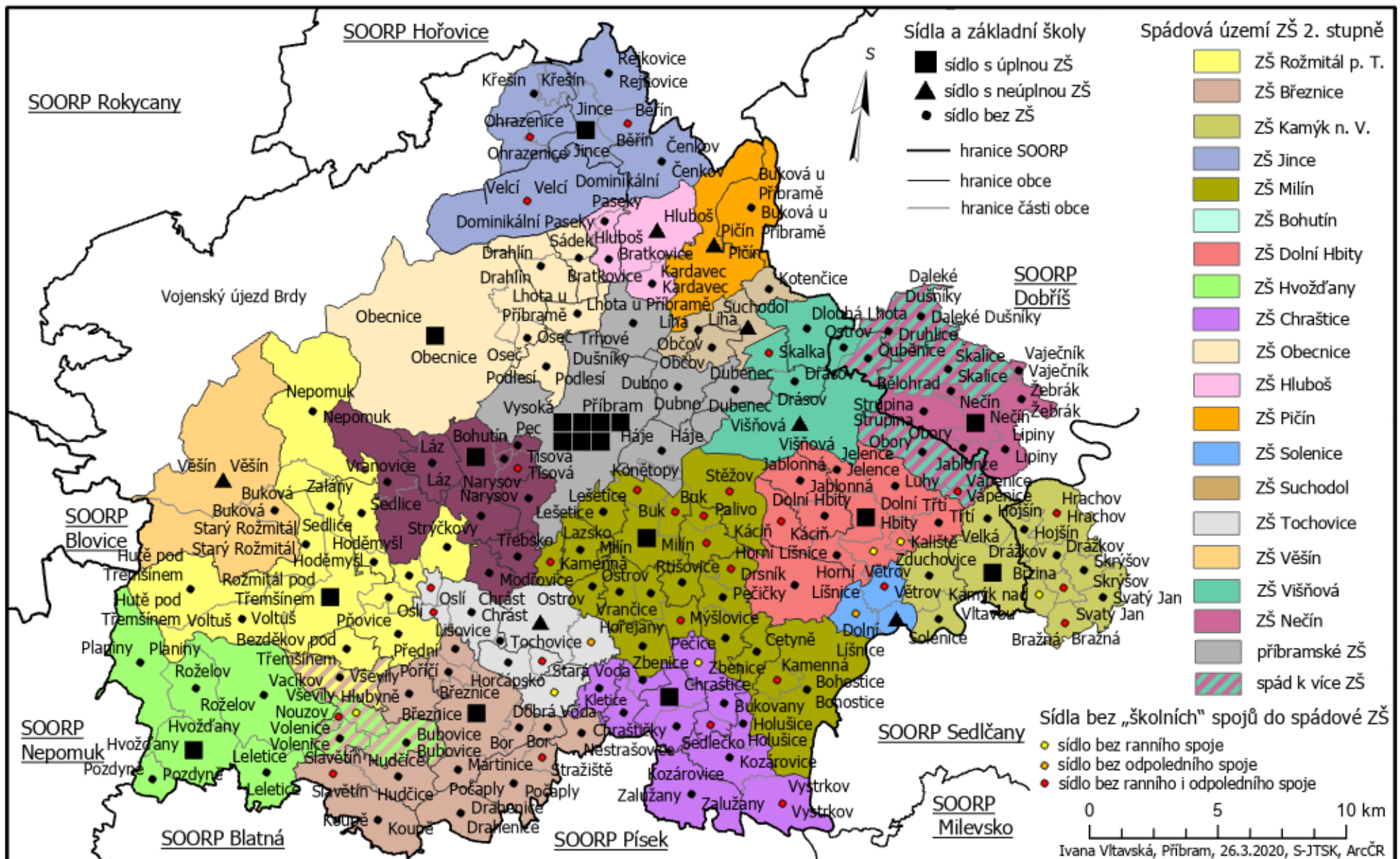
Nejprve jsme se zaměřili na *ranní spoje pro mladší žáky*, které vedly ze sídel (bydlišť žáků) do 1. stupňů spádových základních škol. Celkem ve 35 sídlech řešeného Příbramska (2 sídla spádovala do dvou základních škol) chyběl dopravní spoj ve sledovaném časovém úseku (6:30 – 7:45) do příslušné spádové základní školy – Mapa 4 (sídla vyznačena žlutým nebo červeným kroužkem), Tabulka 8. Tato sídla jsou většinou populačně malá, leží mimo hlavní komunikace a nacházejí se na okrajích spádových území základních škol. Mívají malý počet dětí ve školním věku 6-10 let, některá tato sídla nemají žádné takové dítě. Tato školními spoji nevybavená sídla se ve větší míře objevovala ve spádovém území úplné základní školy v Milíně (8 sídel) a jednotlivě ještě v dalších spádových územích.

Z uvedených 35 sídel bylo 17 sídel bez dětí ve věku 6-10 let, 5 sídel, ze kterých vyjíždělo pouze 1-5 dětí v daném věku a 6 sídel s větším počtem vyjíždějících dětí v daném věku. Ve 24 sídlech ležela základní škola v sídle, takže žáci pouze docházeli do školy. Další sídla ležela „na dohled“ od sídel se školou, takže žáci mohou docházet do školy pěšky. Důležité je, jestli je tato cesta bezpečná z pohledu automobilového provozu a jiného nebezpečí. Problematická je tato docházka těchto menších dětí zejména v zimě, kdy je v ranních hodinách šero a může být nepříznivé počasí.

Ze šetření dále vyplynulo, že ze 75 sídel vyjížděl ve sledovaných ranních hodinách pouze jeden spoj vyhovující přepravě dětí do spádové základní školy. Problémem může být jeho načasování do brzkých ranních hodin po 6:30, kdy žáci musí po příjezdu ke škole čekat dlouho před školou nebo ve školní družině. Do 25 sídel řešeného území zajíždí 2 ranní spoje ve stanoveném časovém rozpětí, 3 a více takových spojů zajíždí do 8 sídel. Tato sídla se nacházejí na frekventovaných silničních a železničních komunikacích, které jsou dobře vybaveny těmito spoji.

Žáci z Příbrami mohou do příbramských základních škol docházet pěšky, mohou využít příbramskou městskou hromadnou dopravu a mohou také využít speciální školní linku zajišťující

Mapa 4 Vybavenost sídel SOORP Příbram školními spoji pro dopravu žáků na 1. stupeň ZŠ (2020)

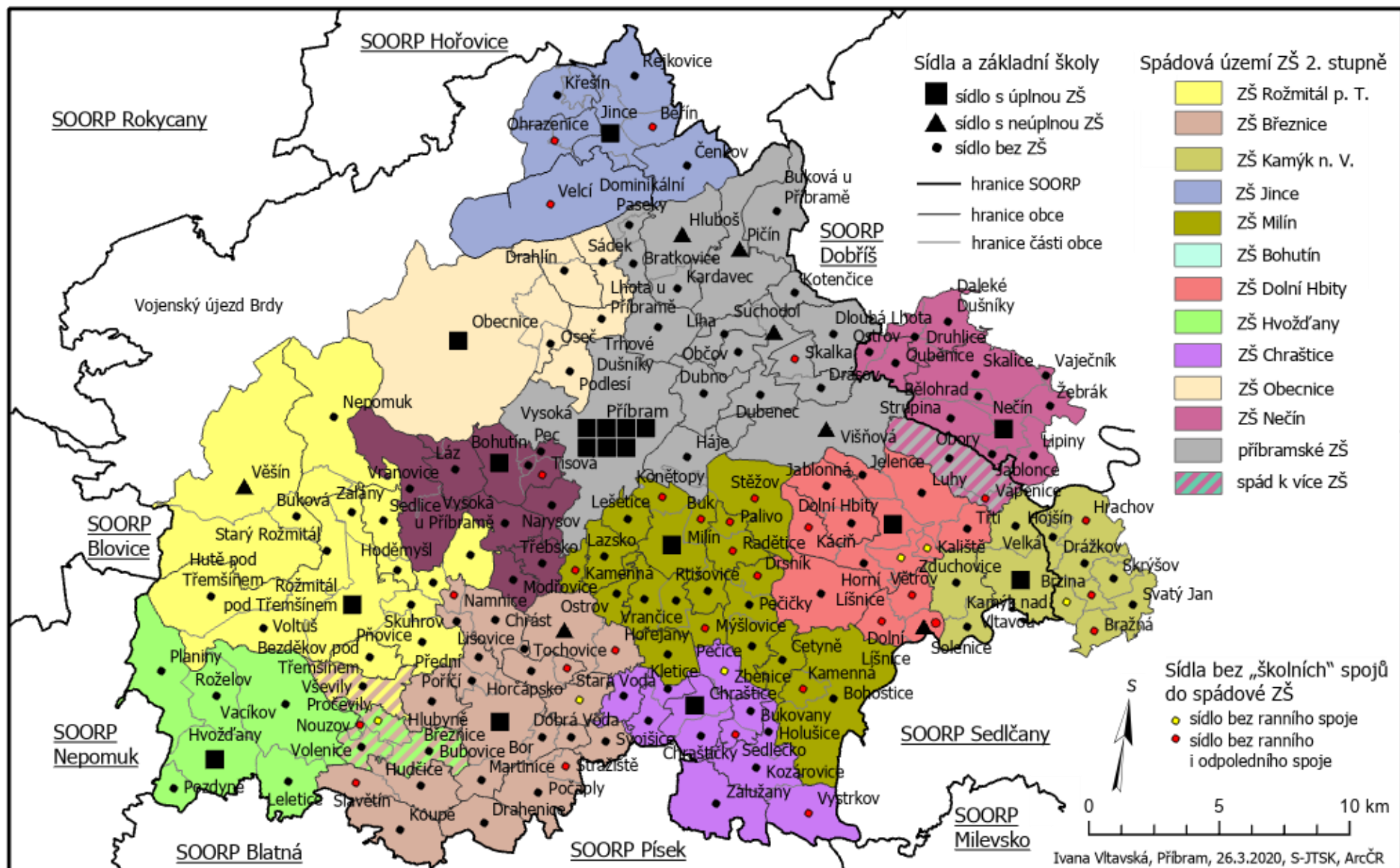
přepřavu žáků do 1. stupňů příbramských základních škol, zajišťovanou dvěma autobusy. Tato linka je výhradně určena pro žáky 1. stupně a její provoz je hrazen z rozpočtu města. Na bezpečnost žáků během přepravy dohlíží strážník městské policie.

V dalším kroku jsme se zaměřili na *odpolední spoje pro mladší žáky*, které vedly z 1. stupňů spádových základních škol do sídel (bydlišť žáků). V Mapě 4 jsou sídla, ze kterých nevyjížděl žádný spoj v časovém rozmezí 12:30 – 16:00 označeny oranžovým kroužkem. Těchto sídel bez školního spoje bylo v řešeném území celkem 34. Zároveň ale 18 těchto sídel bylo bez dětí ve školním věku 6–10 let a do 6 sídel dojíždělo pouze 1–5 dětí v dané věkové kategorii. V řešeném území se nacházelo 26 sídel, které byly ze sledovaného hlediska velmi dobře vybaveny školními spoji, neboť měly 3 a více spojů. Tato sídla většinou leží na hlavních silničních komunikacích, např. v blízkosti dálnice Příbram – Praha. V několika případech byly přiznány možnosti přestupu – např. u žáků z Dlouhé Lhoty dojíždějících do základní školy ve Višňově.

V porovnání s výsledky diplomové práce Krinedlové (2018) byl v řešeném území podíl sídel bez školních spojů dopravujících žáky 1. stupně na Příbramsku menší. Tento jev je možné vysvětlit tím, že diplomová práce Krinedlové řešila také území Šumavy (SOORP Prachatice a SOORP Vimperk), kde je mnoho velmi malých periferních sídel a samot nedostatečně obsluhovaných autobusovými spoji.

Následně byla provedena analýza *ranních školních spojů pro starší žáky* směřujících do 2. stupňů spádových základních škol. Sledované časové rozmezí bylo stejné. Celkem 36 sídel (dvě sídla spádovala ke dvěma základním školám) nebylo obsluhováno žádným ranním spojením – viz Tabulka 8 a Mapa 5. Absence těchto školních ranních spojů nebyla důležitá pro 22 sídel, jelikož v těchto sídlech se nenacházely žádné děti ve věku 11–14 let. Tato sídla se ve větší míře vykytovala ve spádovém území základní školy Milín, Březnice, Jince nebo v Kamýk nad Vltavou. Spádové území základní školy Kamýk nad Vltavou se nachází v oblasti přehradních nádrží Vltavské kaskády, která je vylidněná, depopulační, a tudíž málo obsluhovaná autobusy (Kubeš, 2000).

V dalším kroku jsme se zaměřili na *odpolední spoje pro starší žáky*, které vedly z 2. stupňů spádových základních škol do sídel (bydlišť žáků). Bez odpoledního spoje bylo 29 sídel. U 38 sídel byl zaznamenán pouze 1 návratový spoj (viz Mapa 5). Je důležité, aby v případě jednoho zpátečního spoje, byl tento spoj v takové době, aby žáci na 2. stupni, kteří mají vyučovací dobu delší, mnohdy i s odpoledním vyučováním, stihli tento jediný spoj. Do 25 sídel mířily celkem 2 zpáteční spoje, 3 a více školních zpátečních spojů mířilo do 49 sídel.

Mapa 5 Vybavenost sídel SOORP Příbram školními spoji pro dopravu žáků na 2. stupeň ZŠ (2020)

Tento počet 2-3 zpátečních spojů je již optimální, protože vyhovuje různě dlouhé vyučovací době ve školách, případně i navštěvování mimoškolních aktivit. Také Kubeš, Kraft (2011) uvádějí, že sídla by měla být vybavena minimálně 2 spoji směřujícími do mikroregionálních sídelních středisek a 2 návratovými spoji.

Na základě rozhovorů provedených s místními obyvateli a představiteli základních škol bylo zjištěno, že mnozí žáci jsou do škol přepravováni automobily rodičů, zvláště tehdy, když rodiče pracují ve stejném sídle, ve kterém se nachází základní škola navštěvovaná jejich dětmi. Rodiče ale musí načasovat příjezdy a odjezdy se svojí pracovní dobou, případně musí nechávat děti ve školní družině.

Koordinátorem autobusových a vlakových spojů veřejné dopravy v kraji bývá organizace zřízená krajem. V případě SOORP Příbram je to společnost Integrovaná doprava Středočeského kraje (IDSK), která je příspěvkovou organizací Středočeského kraje. Tento koordinátor veřejné dopravy má také za povinnost uspořádat spoje veřejné dopravy tak, aby byla umožněna doprava žáků do příslušných škol a zpět. Ovšem na základě výše uvedeného hodnocení se ukazuje, že ne vždy je tato koordinace úplná. Spoje veřejné dopravy v území lze také matematicky modelovat, aby byla optimalizována potřeba těchto spojů v jednotlivých sídlech. K této problematice, která již přesahuje rámec řešené bakalářské práce, existuje poměrně rozsáhlá literatura. V návaznosti na téma bakalářské práce lze uvést diplomovou práci Byrtusová (2011) zabývající se matematickou optimalizací školních spojů na Jablunkovsku.

6.2 Vybavenost základních škol

Metodika vyhodnocování vybavenosti základních škol byla popsána v podkapitole 4.5. Mezi prvními zkoumanými položkami byly přítomnost *školní tělocvičny a školního hřiště* – Tabulka 9. Zjistili jsme, že z 24 sledovaných základních škol mělo 23 vyhovující školní tělocvičnu. V případě ZŠ Chraštica a ZŠ Pičín jsme zjistili, že žáci využívají k tělovýchově neplnohodnotnou školní cvičebnu. Základní škola v Suchodole k tomu používala neplnohodnotné prostory školní družiny. Uvedené školy jsou staršími venkovskými školami, většinou neúplnými. Příslušné instituce by měly usilovat u těchto základních škol o výstavbu plnohodnotných tělocvičen. Obecní úřady a tělovýchovné jednoty příslušných obcí mohou využít takové tělocvičny i pro mimoškolní aktivity.

Kompletní školní venkovní hřiště (školní hřiště na míčové hry a školní atletická dráha) měly pouze některé městské základní školy – některé základní školy v Příbrami a základní škola

v Rožmitále pod Třemšínem a v Březnici. U dalších škol chyběla atletická dráha, která je náročná na prostor a výstavbu. V případě základních škol Příbram pod Svatou Horou a Waldorfská škola Příbram jsme zjistili, že žáci z těchto škol využívají městské hřiště, které je od těchto škol vzdálené asi 10 minut chůze. Tato varianta má nevýhodu delšího časového přesunu, navíc školy musí většinou platit za pronájem těchto hřišť.

Celkem 8 základních škol (z toho 7 úplných) vlastnilo pouze hřiště na míčové hry. Mnoho sledovaných základních škol mělo venkovní hřiště již nově zrekonstruované. V případě málotřídní základní školy v Pičíně žáci rovněž využívají obecní hřiště (bez atletické dráhy), které je v blízkosti budovy základní školy. Pouze třem sledovaným základním školám (ZŠ Milín, ZŠ Dolní Hbity a ZŠ Solenice) chybělo jakékoliv venkovního hřiště. Na druhou stranu ale tyto školy plnohodnotné školní tělocvičny. Základní školy, které neměly plnohodnotnou tělocvičnu, měly alespoň venkovní školní hřiště – Tabulka 9.

Další hodnocenou položkou zobrazenou v Tabulce 9 byla přítomnost *školní družiny*. U všech sledovaných základních škol bylo zjištěno, že žáci mohou využívat v ranních nebo odpoledních hodinách školní družinu. Z 24 sledovaných základních škol mělo plnohodnotnou školní družinu 17 škol. V 5 základních školách sice existovala školní družina, ale žáci a jejich vychovatelé museli ještě navíc využívat běžných tříd. Ve 2 základních málotřídních školách (v Pičíně a Tochovicích) školní družina neměla zázemí žádné, využívala školní třídy. Pro školní družinu je také důležitá existence venkovních prostor pro hry dětí. Tato záležitost ale v bakalářské práci nebyla hodnocena.

Poslední sloupec Tabulky 9 byly věnovány položkám, které jsou spojené se stravováním žáků – přítomnosti *školní kuchyně a jídelny*. Téměř všechny základní školy v řešeném území měly vlastní školní kuchyni i jídelnu – Tabulka 9. V případě příbramských městských základních škol Jiráskovy sady a Školní bylo zjištěno, že školní kuchyně a jídelna není v areálu základní školy (nachází se ale nedaleko), a že do těchto jídelen nedocházejí jen žáci, ale také další strážníci (to může přinášet určité organizační a hygienické problémy). U základní školy v Solenicích jsme zjistili, že žáci této málotřídní základní školy mají k dispozici jídelnu místního dětského domova, který je v těsné blízkosti budovy základní školy.

6.3 Stavební a urbanistické charakteristiky základních škol

Detailní postup hodnocení těchto položek byl popsán v podkapitole 4.6. Mezi první položky zařazené do Tabulky 10 byl rok vzniku hlavní budovy. Nejstarší budovou základní školy v řešeném území je budova základní škola v obci Věšín, která byla postavena již v roce 1868.

Nejmladší budovu má Waldorfská základní škola v Příbrami, která byla postavena v roce 1991, protože po zásadních změnách v roce 1989 bylo umožněno zakládat nové alternativní školy (Průcha, 2012). Rok vzniku budovy ale nebyl nijak bodově ohodnocen, protože budova mohla být později zásadně rekonstruována.

Dalšími sledovanou charakteristikou byla významná rekonstrukce hlavní budovy základní školy. Většina hlavních budov prošla v posledních deseti letech rozsáhlejší rekonstrukcí. Představitelé obcí, ve kterých se nacházejí základní školy, využili možnosti čerpání dotací na tyto rekonstrukce z evropských fondů. Jednalo se především o výměnu zastaralých oken, opravu střechy, zateplení budovy nebo vybudování podkrovní vestavby. Taková vestavba byla v roce 2019 například realizována v základní škole 28. října v Příbrami. Přinesla nové prostory pro třídy. Také zde byl vybudován výtah, čímž se škola stala bezbariérovou. Prakticky ve všech základních školách proběhly po roce 1990 a zvláště po roce 2000 významné rekonstrukce a dostavby, téměř vždy s pomocí dotací EU. Pouze základní škola v Hluboši takovou rekonstrukcí neprošla.

Ve třetím sloupci Tabulky 10 jsme zhodnocovali rozsáhlost vzrostlé zeleně v areálu základní školy nebo v těsné blízkosti tohoto areálu. Pouze v jednom případě nebyla základní škola v kontaktu se zelení – základní škola v Jincích. Je umístěna uprostřed městyse, v blízkosti hlavní silniční komunikace, kde je obtížné takovou zeleň zajistit. Nejrozsáhlejší vzrostlou zeleň jsme zaznamenali u venkovských úplných a neúplných základních škol, které nejsou limitovány okolní zástavbou.

V případě hodnocení automobilového provozu u hlavní budovy základní školy (Tabulka 10) se jako nejméně vyhovující ukázaly městské základní školy v Příbrami, které byly často v těsné blízkosti hlavní komunikace. U několika těchto základních škol (ZŠ Školní, ZŠ 28. října a ZŠ Bratří Čapků) byl v ranních hodinách přítomný strážník městské police, který usměrňoval dopravní provoz v blízkosti přechodů pro chodce (pro žáky). Také některé venkovské základní školy (úplné i neúplné) byly v blízkosti silniční komunikace, na těchto komunikacích ale většinou nebyl tak silný provoz jako v Příbrami.

Existence rozvojových ploch v okolí základní školy (Tabulka 10) se jeví jako důležitý prvek především u venkovských základních škol nevybavených hřištěm a/nebo tělocvičnou. Základním školám v Hluboši a Solenicích takovéto rozvojové plochy chybí. Rozvojové plochy jsou také potřebné u městských základních škol, kvůli jejich dalšímu rozšiřování – např. u ZŠ Jiráskovy sady, ZŠ Bratří Čapků a ZŠ Březové Hory. Budovy těchto škol jsou umístěny uvnitř ulicové městské zástavby, kde je složité rozvojové plochy najít.

7. Optimalizace územního uspořádání základních škol a jejich spádových území v SOORP Příbram

Kapitola se věnuje jednotlivým typům optimalizačních návrhů územního a organizačního uspořádání základních škol a jejich spádových území v řešeném území SOORP Příbram. Tyto návrhy vycházejí z předchozích analýz v kapitolách 5 a 6. Jsou rozlišeny následující typy optimalizačních návrhů - úprava spádového území základní školy (1; ve snaze připojit další sídla k základní škole s nedostatečným počtem žáků), zredukování úplné základní školy na základní školu neúplnou (2; když je na 2. stupni ZŠ dlouhodobě nedostatečný počet žáků a nelze využít předchozí návrh), zredukování počtu paralelních tříd v základní škole (3; týká se především velkých městských škol, když je v paralelních třídách málo žáků), sloučení více ročníků 1. stupně základní školy do jedné třídy (4; je možné pouze na 1. stupni ZŠ při nedostatečném počtu žáků, vznikají tak málotřídní ZŠ), zrušení základní školy (5; zcela výjimečně).

Vedle uvedených optimalizačních návrhů lze také zvažovat návrhy směřující ke zlepšení stavebních a urbanistických charakteristik základní školy a zlepšení jejího vybavení. Existuje také možnost dofinancování chybějících prostředků v případě nenaplnění státních standardů počtu žáků na třídu z obecních zdrojů, z různých dotačních titulů, případně ze soukromých zdrojů. Mnohé venkovské základní školy přicházejí o žáky tím, že jejich rodiče je odvázejí nebo posílají do městských základních škol. V tomto případě je možné vyvinout přesvědčovací kampaň o výhodnosti a kvalitě místní základní školy. Zejména redukce úplné základní školy na neúplnou a úplné zrušení základní školy vyžaduje důkladnou komunikaci mezi představiteli základních škol, obcí, které je zřizují, školskými orgány ORP a kraje i širší veřejnosti. Velmi důležitá je také dostupnost základní školy prostřednictvím autobusů a vlaků. V tomto ohledu je nezastupitelná role krajského koordinátora veřejné dopravy.

Výše uvedené typy optimalizačních návrhů použili ve svých kvalifikačních pracích Vokrouhlík (2016), Krinedlová (2018), Cafourková (2019) nebo Tomíček (2019). Systematicky se touto optimalizací zabývali ve svém článku Kubeš, Vokrouhlík (2019).

Úprava spádových území základních škol (1) se týká spádových území 1. stupně ZŠ nebo 2. stupně ZŠ. Autorka bakalářské práce navrhuje jednu změnu spádového území základní školy, konkrétně základní školy Solenice, která je jednotřídní málotřídní ZŠ. Ve školním roce 2017/2018 ji navštěvovalo 18 žáků (Tabulka 5), přičemž v dosavadním spádovém území této ZŠ bylo napočítáno 24 dětí ve věku 6-10 let (Tabulka 1). Pro organizaci, ekonomiku a provoz základní školy by bylo výhodnější, kdyby měla více žáků, kdyby se z jednotřídky stala dvoutřídkou. Lze

navrhnout připojení sídel Bohostice a Cetyně ke spádovému území ZŠ Solenice. Děti v nižším školním věku z těchto sídel by přinesly škole dalších 13 žáků (Tabulka 1). Na základě použitých dat by do školy docházelo 31 žáků. Krajský zřizovatel veřejné dopravy by nemusel přistupovat ke změnám dopravních spojů, jelikož potřebná spojení již existují.

Autorka bakalářské práce navrhuje *zredukování úplné základní školy na základní školu neúplnou* (2) z důvodu nedostatečného počtu žáků na 2. stupni pouze tehdy, pokud nebude možné zajistit finanční prostředky na dofinancování rozpočtu školy z jiných než státních prostředků. Je třeba si uvědomit, že tato redukce základní školy znamená odchod učitelů z obce, problémy s dojížděním starších žáků a problém s nevyužitím části budovy základní školy. Nejvíce ohrožené v tomto ohledu jsou venkovské (a městysové) úplné základní školy v Chrašticích, Hvožd'anech, Dolních Hbitech a Kamýku nad Vltavou. Ve všech čtyřech školách jsou průměrné počty žáků na jednu třídu na 2. stupni značně pod státním standardem (Tab. 5).

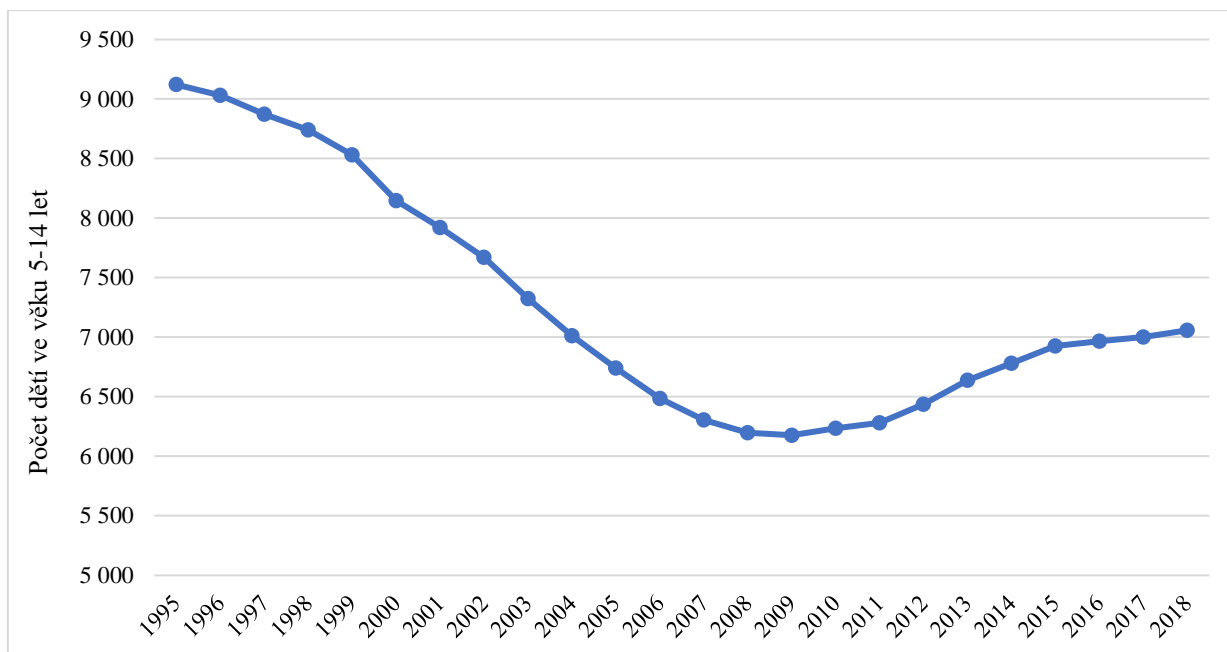
V případě základní školy v Kamýku nad Vltavou nejsou sice do celkových počtů v Tabulce 5 započítáni žáci dvou speciálních tříd (celkem 12 žáků), ale i při tomto započítání by standardy nebyly naplněny. V případě zrušení 2. stupně ZŠ Kamýk nad Vltavou by starší děti mohly dojíždět do úplné základní školy v Dolních Hbitech, která má také problémy s naplněností. Bylo by ale třeba upravit trasování školních spojů. Pro městys Kamýk nad Vltavou by redukce úplné základní školy na neúplnou byla velkou společenskou ztrátou.

Existence 2. stupně v základní škole v Dolních Hbitech je značně závislá na další existenci tohoto stupně v základní škole Kamýk nad Vltavou. Pokud by k redukci v Kamýku nad Vltavou došlo, potom je budoucnost 2. stupně v ZŠ Dolní Hbity zaručena. Druhou možností podpory 2. stupně ZŠ Dolní Hbity je přiřazení sídla Višňová do spádového území této školy.

Také budoucnost 2. stupně v základní škole v Chrašticích je nejistá. Ve třídách 6. – 9. ročníku je velmi malý počet žáků. Řešením by bylo dojíždění starších dětí ve školním věku ze spádového území ZŠ Chraštice do spádového území základní školy v Milíně. Rovněž úplná základní škola ve Hvožd'anech vykazuje na 2. stupni velmi malý počet žáků. Její spádové území na 2. stupni by mohlo být přiřazeno k úplné základní škole v Březnici.

Vzhledem k tomu, že venkovské a městysové úplné základní školy nemají paralelní třídy na 1., ani na 2. stupni, a že městské základní školy v Příbrami, Rožmitále pod Třemšínem a Březnici s paralelními třídami mají dostatek žáků, je optimalizační návrh *zredukování počtu paralelních tříd* (3) bezpředmětný. V současné době přichází do základních škol, zvláště do městských základních škol, více dětí, jak to ukazuje Obrázek 3. Možná, že v městských školách bude třeba přidat paralelní třídy.

Obrázek 3 Změny počtu dětí ve věku 5-14 let v SOORP Příbram 1995-2018
 Zdroj: Kolektiv (2019b)

Sloučení více ročníků 1. stupně do jedné třídy (4) není v současné době v základních školách řešeného území nutné. Stejně tak není v řešeném území nutné *úplné zrušení základní školy (5)*. Jak uvádí Emmerová (2000), Valachová (2005), Kučerová (2008) a další autoři, kteří se zabývají touto tematikou, zrušení základní školy znamená pro obec ztrátu důležitého společenského prvku. Na druhou stranu by ale zrušením školy obci odpadly problémy, zejména s potřebou dofinancování rozpočtu školy na výuku. Možná, že by některé venkovské obce Příbramska mohly naopak přijít se zájmem otevřít svou málotřídní základní školu. Pro obec je to prestižní záležitost, navíc některé obce mají k dispozici budovu v minulosti zrušené obecní školy.

V Tabulce 9 jsou uvedeny nedostatky ve vybavení jednotlivých základních škol řešeného území. Zásadnějším nedostatkem je absence plnohodnotných tělocvičen a venkovních hřišť v některých základních školách. Do těchto škol by měly být směřovány finanční prostředky na řešení tohoto problému. Na základě provedeného průzkumu stavebních charakteristik základních škol v SOORP Příbram nebyly zjištěny zásadní problémy stavebního rázu. Pouze základní škola v Hluboši by potřebovala celkovou rekonstrukci. Všechny ostatní základní školy prošly v posledních letech významnými rekonstrukcemi (Tabulka 10). V této tabulce jsou také uvedeny problémy urbanistického charakteru, které by měly být řešeny průběžně. Z Tabulky 8 a z Map 4 a 5 lze zjistit sídla s dětmi ve školním věku bez dostatečných školních spojů do příslušných

základních škol. V tomto případě by měl zafungovat krajský koordinátor veřejné dopravy a tyto spoje přidat.

O různé optimalizační návrhy týkající se základního školství se také snaží Místní akční plán vzdělávání na území ORP Příbram (Kolektiv, 2017). Tento plán je však zaměřen především na zlepšení vzdělávání jako takového – na podporu gramotnosti žáků, zvýšení úrovně vzdělání pedagogických pracovníků, na zlepšení materiálního vybavení základních škol atp. Bakalářská práce by mohla být doplněním tohoto Místního akčního plánu v oblasti územní optimalizace základního školství.

8. Závěr

Cíle bakalářské práce se podařilo do značné míry naplnit. V mapách je zachyceno rozmístění úplných a neúplných základních škol v řešeném území, stejně tak jejich spádových území na 1. a 2. stupni (1. postupný cíl). Složitě, ale přece jen se podařilo zjistit počty žáků na 1. a 2. stupni základních škol v řešeném území a počty žáků připadajících na jednu třídu na těchto stupních a školách (2. postupný cíl). Byly zjištěny počty dětí ve školním věku v jednotlivých sídlech a v jednotlivých spádových územích základních škol v řešeném území (v rozlišení na děti ve věku 6–10 let a 11–14 let). Tyto počty pak byly porovnány s počty žáků na příslušných základních školách (v rozlišení 1. a 2. stupně základních škol) – 3. postupný cíl. Pouze jednoduchým způsobem byly zhodnoceny stavební a urbanistické charakteristiky základních škol v řešeném území a vybavenost těchto škol zařízeními pro sport a pro stravování žáků (4. postupný cíl). Vcelku jednoduše, ale dostatečně, byla vyhodnocena dosažitelnost základních škol řešeného území z jednotlivých sídel školními autobusovými a vlakovými spoji (5. postupný cíl).

V posledním postupném cíli (6.) bylo vytvořeno několik optimalizačních návrhů územního uspořádání základních škol, jejich vnitřní organizace (třídy, stupně) a jejich spádových území. Naplněním výše uvedených postupných cílů byl naplněn základní cíl bakalářské práce.

V práci bylo také stanoveno několik *vstupních předpokladů bakalářské práce*. Předpoklad relativně dobré dosažitelnosti 2. stupně základních škol ze sídel řešeného území, včetně naznačených problémů v této dosažitelnosti v severovýchodní části řešeného území (vstupní předpoklad a), bylo možné potvrdit. Ovšem spádová území venkovských úplných základních škol nejsou příliš uzavřena, přes hranice těchto spádových území dojíždí mnoho dětí ve školním věku především do příbramských základních škol – Tabulka 5.

Příliš se nepotvrdilo, že ze zmíněné severovýchodní části SOORP Příbram dojíždí část dětí navštěvujících 2. stupeň ZŠ do úplných základních škol v sousedním SOORP Dobříš (vstupní předpoklad b). Tato dojíždka se týká pouze tří malých sídel (Obory, Vápenice, Jablonce), odkud starší žáci (a také mladší žáci) směřují do úplné základní školy v Nečíně v SOORP Dobříš – Mapa 2 a 3. Objevil se spíše opačný směr dojíždění, kdy z několika sídel SOORP Sedlčany dojíždějí děti do základní školy v Kamýku nad Vltavou, a to na 1. i 2. stupni.

Je pravdou, že neúplné málotřídní základní školy jsou v řešeném území SOORP Příbram rozmístěny nerovnoměrně – Mapa 2 (vstupní předpoklad c). Na základě komunikace s představiteli některých těchto škol lze potvrdit, že tyto představitelé považují existenci obecní málotřídní základní školy za důležitou a stabilizující.

Lze také potvrdit, že několik úplných základních škol ležících na depopulačním východním okraji řešeného území se potýká s problémy nedostatku žáků (vstupní předpoklad d). Především pro tyto základní školy jsou v bakalářské práci vytvořeny optimalizační návrhy.

Autorka bakalářské práce přiznává některé datové a metodické problémy, které bakalářská práce plně nevyřešila či nemohla vyřešit. K dispozici nebyly kvalitní a aktuální data o počtu dětí ve školním věku v jednotlivých sídlech řešeného území, a bylo proto třeba použít různých, ne zcela přesných přepočtů. Dalším problémem bylo dojíždění jednotlivých žáků z venkovských spádových území základních škol do škol v Příbrami. Tato skutečnost poněkud narušuje ostrost rozhraní spádových území venkovských základních škol. Předpokládala se spolupráce s představiteli základních škol a venkovských obcí na tvorbě optimalizačních návrhů v bakalářské práci. Tento předpoklad se podařilo naplnit jen z části.

9. Literatura a internetové zdroje

- ABERG-BENGTSSON, L. 2009: The smaller the better? A review of research on small rural schools in Sweden. *International Journal of Educational Research*, 48, 2, 100-108.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.ijer.2009.02.007>
- AUTTI, O., HYRY-BEIHAMMER, E. K. 2014: School closures in rural Finnish communities. *Journal of Research in Rural Education*, 29, 2, 1-17.
- BAGLEY, C., S. HILLYARD (2015): School choice in an English village: living, loyalty and leaving. *Ethnography and Education*, 10, 3, 278-292.
<http://dx.doi.org/10.1080/17457823.2015.1050686>
- BYRTUSOVÁ, M. (2011): *Optimalizace časových poloh spojů při svozu žáků do škol*. Diplomová práce. VŠB – Technická univerzita Ostrava, Fakulta strojní, institut dopravy, 70 s.
- ČŠI (2020): *Registr inspekčních zpráv České školní inspekce*. Česká školní inspekce, Praha, <https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Inspekci-zpravy> (14. 2. 2020)
- DOWLING, J. (2009): Changes and challenges: Key issues for Scottish rural schools and communities. *International Journal of Educational Research*, 48, 2, 129-139.
- EMMEROVÁ, K. (2000): Málotřídky v současném prostředí českého venkova. *Studia paedagogica*, 47, 3-4, 81-96.
- HARGREAVES, L., KVALSUND, R., GALTON, M. (2009): Reviews of research on rural schools and their communities in British and Nordic countries: Analytical perspectives and cultural meaning. *International Journal of Educational Research*, 48, 2, 80-88.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.ijer.2009.02.001>
- IDOS (2020): Internetový vyhledávač jízdních řádů.
<http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/> (16. 2. 2020).
- KOLEKTIV (2013): *Statistický lexikon obcí 2013*. Praha, Český statistický úřad a Ministerstvo vnitra ČR, 900 s.
- KOLEKTIV (2015): *Základní tendence vývoje Středočeského kraje*. Krajská správa Českého statistického úřadu, Praha,
<https://www.czso.cz/documents/10180/32713179/3301261601.pdf/c0b98b0e-d0b4-48cc-9af4-8b4023fbcc1e?version=1.5>
- KOLEKTIV (2016): *SOORP Příbram*. Krajská správa Českého statistického úřadu, Praha,
https://www.czso.cz/csu/xs/so_orp_pribram
- KOLEKTIV (2017): *Místní akční plán vzdělávání na území ORP Příbram*. Příbram, Místní akční skupina Podbrdsko, 177 s.
<http://www.dsopribram.cz/map-mistni-akcni-plan-vzdelavani-v-uzemi-orp-pribram/>
- KOLEKTIV (2018): *Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2018*. Praha, ČSÚ.
<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-see2a5tx8j>
- KOLEKTIV (2019): *Počty dětí ve věku 5-14 let v SOORP Příbram 1995-2018*. Krajská správa Českého statistického úřadu, Praha,
https://www.czso.cz/csu/xs/so_orp_pribram
- KOVÁCS, K. (2012): Rescuing a small village school in the context of rural change in Hungary. *Journal of Rural Studies*, 28, 2, 108-117.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.jrurstud.2012.01.020>
- KRINEDLOVÁ, D. (2018): *Optimalizace spádových obvodů základních škol ve správních obvodech ORP Prachatice a ORP Vimperk*. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 100 s + přílohy.
- KUBEŠ, J. (2000): Vývoj obyvatelstva venkovských sídel 1910-1998. Okresy Písek, Tábor a jihočeská oblast. In: Kubeš, J. (ed.): *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR*,

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, s. 7-34.
- KUBEŠ, J., KRAFT, S. (2011): Periferní oblasti jižních Čech a jejich sociálně populační stabilita. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 47, 4, 805-829.
- KUBEŠ, J., VOKROUHLÍK, T. (2019): Strategies and measures for preserving rural and increasing suburban primary schools in the district of České Budějovice, Czechia. *Geographia Cassoviensis*, 13, 1, 53-67. DOI: <https://doi.org/10.33542/GC2019-1-05>
- KUČEROVÁ, S. (2008): Územní rozmístění základních škol v Česku, hlavní rysy jeho proměn ve 2. polovině 20. století a jejich potenciální důsledky. *Studia paedagogica*, 13, 35–51.
- KUČEROVÁ, S., KUČERA, Z. (2009): Changes in the rural elementary schools network in Czechia during the second half of the 20th century and its possible impact on rural areas. *European Countryside*, 1, 3, 125-140.
- KUČEROVÁ, S., MATTERN, T., ŠTYCH, P., KUČERA, Z. (2011): Změny dostupnosti základních škol v Česku jako faktor znevýhodnění regionů a lokalit. *Geografie*, 116, 3, 300-316.
- MŠMT (2019): *Národní rejstřík škol a školských zařízení*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Praha. <http://rejskol.msmt.cz/> (15.3.2019)
- MUSIL, J., MÜLLER, J. (2008): Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 44, 2, 321-348.
- PELIKÁN, J. (2012): Státní vzdělávací politika jako významný problém českého školství. *Pedagogická orientace*, 22, 4, 565-580.
- PRŮCHA, J. (2012): *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Portál, Praha, 192 s.
- SLEE, B., MILLER, D. (2015): School closures as a driver of rural decline in Scotland: A problem in pursuit of some evidence? *Scottish Geographical Journal*, 131, 2, 78-97, <http://dx.doi.org/10.1080/14702541.2014.988288>
- TOMÍČEK, F. (2019): *Optimalizace spádových obvodů základních škol ve správních obvodech ORP Třeboň, ORP Jindřichův Hradec a ORP Dačice*. Diplomová práce. České Budějovice, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 79 s. + přílohy.
- TRNKOVÁ, K. (2006): Vývoj málotřídních škol v druhé polovině 20. století. *Studia paedagogica*, 54, 11, 133-144.
- VALACHOVÁ, P. (2005): Málotřídní školy – minulost a současnost. *Učitelství noviny*, 108(10), 16-17.
- VOKROUHLÍK, T. (2016): *Souvislosti suburbanizace a základního školství na Českobudějovicku*. Diplomová práce. České Budějovice, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 95 s + přílohy.
- WALKER, M., CLARK, G. 2010: Parental choice and the rural primary school: Lifestyle, locality and loyalty. *Journal of Rural Studies*, 26, 3, 241-249.

Právní dokumenty

- VYHLÁŠKA (2005): Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. <http://www.msmt.cz/file/38827/> (2. 3. 2019)
- VYHLÁŠKA (2016): Obecně závazná vyhláška města Příbram č. 4/2016, o stanovení školského obvodu základních škol zřízených městem Příbram. <https://pribram.eu/mesto-pribram/dulezite-pravni-predpisy/vyhlasiky.html> (10. 3. 2019)
- VYHLÁŠKA (2017a): Obecně závazná vyhláška obce Milín č. 1/2017, kterou se stanoví část společného školského obvodu Základní školy Milín-II.STUPEŇ. <https://www.milin.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (15. 3. 2019)

- VYHLÁŠKA (2017b): Obecně závazná vyhláška obce Milín č. 2/2017, kterou se stanoví část společného školského obvodu Základní školy Milín-I.STUPEŇ.
<https://www.milin.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (15. 3. 2019)
- VYHLÁŠKA (2018): Obecně závazná vyhláška města Rožmitál pod Třemšínem č. 2/2018, kterou se stanoví společný školský obvod základní školy.
<https://www.rozmitalptr.cz/mesto/vyhlasky/> (15. 3. 2019)
- VYHLÁŠKA (2019a): Obecně závazná vyhláška obce Dolní Hbity č. 1/2019, kterou se stanoví část společného školského obvodu základní školy.
<https://www.dolni-hbity.cz/obecni-urad/obecni-vyhlasky/> (15. 3. 2019)
- VYHLÁŠKA (2019b): Obecně závazná vyhláška obce Kamýk nad Vltavou č. 1/2019, kterou se stanoví část společného školského obvodu základní školy a mateřské školy.
<https://www.obeckamyk.cz/index.php/obecniurad/dokumenty-obce> (15. 3. 2019)
- ZÁKON (2004): Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon).
<http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon> (2. 3. 2019)

10. Seznam příloh

Obrázek 1 Rejstřík škol a školských zařízení (2019)

Obrázek 2 Školy v Rejstříku škol a školských zařízení (2019)

Obrázek 3 Změny počtu dětí ve věku 5-14 let v SOORP Příbram 1995-2018 (2019)

Mapa 1 SOOPOÚ v SOORP Příbram a jejich obce (2016)

Mapa 2 Základní školy a jejich spádová území na 1. stupni ZŠ v SOORP Příbram (2019)

Mapa 3 Základní školy a jejich spádová území na 2. stupni ZŠ v SOORP Příbram (2019)

Mapa 4 Vybavenost sídel SOORP Příbram škol. spoji pro dopravu žáků na 1. stupeň ZŠ (2020)

Mapa 5 Vybavenost sídel SOORP Příbram škol. spoji pro dopravu žáků na 2. stupeň ZŠ (2020)

Tabulka 1 Počty obyvatel a počty dětí ve škol. věku podle sídel v SOORP Příbram (2011, 2018)

Tabulka 2 Struktura obyvatelstva v jednotlivých SOOPOÚ (2018)

Tabulka 3 Začátek Tabulky 1 Počty obyvatel a počty dětí ve školním věku podle sídel v SOORP Příbram (2011, 2018)

Tabulka 4 Začátek Tabulky 5 Počty žáků na jednu třídu u ZŠ a bilance dětí ve školním věku a žáků ve spádových územích ZŠ v SOORP Příbram (2017/2018)

Tabulka 5 Počty žáků na jednu třídu u ZŠ a bilance dětí ve školním věku a žáků ve spádových územích ZŠ v SOORP Příbram (2017/2018)

Tabulka 6a Vymezení školských spádových území 1. stupně základních škol v SOORP Příbram (2018/2019)

Tabulka 6b Vymezení školských spádových území 2. stupně základních škol v SOORP Příbram (2018/2019)

Tabulka 7 Část Tabulky 8 Počty školních spojů v sídlech spádových území jednotlivých úplných a neúplných ZŠ v SOORP Příbram (2020)

Tabulka 8 Počty školních spojů v sídlech spádových území jednotlivých úplných a neúplných ZŠ v SOORP Příbram (2020)

Tabulka 9 Hodnocení vybavenosti základních škol v SOORP Příbram (2019)

Tabulka 10 Hodnocení urbanistických a stavebních charakteristik základních škol v SOORP Příbram (2018)

11. Rozsáhlejší přílohy

Tabulka 1 Počty obyvatel a počty dětí ve školním věku podle sídel v SOORP Příbram (2011, 2018)

Obec Část obce (sídlo)	Počet obyvatel 2011	Počet dětí 0-14 let 2011	Počet obyvatel 2018	Počet dětí 0-14 let 2018	Počet dětí 6-14 let 2018	Počet dětí 6-10 let 2018	Počet dětí 11-14 let 2018
Bezděkov pod Třem.	155	19	143	16	11	7	4
Bezděkov pod Třem.	155	19	143	16	11	7	4
Bohostice	202	28	189	16	13	9	4
Bohostice	191	26	178,69	15	12	8	4
Kamenná	11	2	10,31	1	1	1	0
Bohutín	1630	824	1730	311	179	92	87
Bohutín	480	245	509,44	92,47	53,22	27,35	25,87
Havírna	194	101	205,9	38,12	21,94	11,27	10,66
Tisová	97	48	102,95	18,11	10,42	5,36	5,06
Vysoká Pec	859	430	911,69	162,29	93,41	48	45,4
Bratkovice	308	60	312	50	35	14	21
Bratkovice	105	24	106,36	20	14	5,6	8,4
Dominikální Paseky	203	36	205,64	30	21	8,4	12,6
Březnice	3586	563	3539	552	318	173	145
Bor	60	8	59,51	7,84	4,51	2,46	2,06
Březnice	3326	524	3282,4	513,76	295,97	161	135
Dobrá Voda	65	15	64,15	14,7	8,5	4,6	3,86
Martinice	62	10	61,19	9,8	5,65	3	2,57
Přední Poříčí	45	4	44,41	3,92	2,26	1,2	1
Zadní Poříčí	28	2	27,63	1,96	1,13	0,6	0,5
Bukovany	90	14	85	12	5	4	1
Bukovany	64	10	60,4	8,6	3,58	2,86	0,71
Sedlečko	26	4	24,6	3,4	1,41	1,14	0
Buková u Příbramě	284	50	374	82	48	29	19
Buková u Příbramě	284	50	374	82	48	29	16
Cetyně	146	14	155	19	8	4	4
Cetyně	146	14	155	19	8	4	4
Čenkov	405	47	387	41	22	10	12
Čenkov	405	47	387	41	22	10	12
Dlouhá Lhota	354	56	416	83	55	34	21
Dlouhá Lhota	354	56	416	83	55	34	21
Dolní Hbity	848	117	865	108	64	37	27
Dolní Hbity	303	50	309	46	27,3	15,8	11,5
Horní Líšnice	25	2	25,5	1,8	1,0	0,61	0,39
Jelence	160	20	163,2	18,5	11	6,34	4,66
Káciň	99	12	101	11	6,5	3,87	2,63
Kaliště	20	1	20,4	0,92	0,5	0,32	0,18
Luhy	148	19	151	17,53	10,4	6	4,4
Nepřejev	49	8	51	7,4	4,4	2,53	1,87
Třetí	44	5	45	4,6	2,73	1,6	1,13
Drahenice	160	18	160	15	6	5	1
Drahenice	160	18	160	15	6	5	1
Drahlín	535	73	537	74	45	18	27
Drahlín	535	73	537	74	45	18	27
Drásov	403	54	416	60	38	22	16
Drásov	319	43	329,3	47,7	29,7	17,5	12,72
Škalka	84	11	86,7	12,3	8,3	4,5	3,28
Dubenec	251	53	366	54	28	20	8
Dubenec	251	53	366	54	28	20	8
Dubno	276	43	301	51	26	17	9
Dubno	276	43	301	51	26	17	9
Háje	382	55	437	77	50	31	19
Háje	382	55	437	77	50	31	19
Hluboš	558	84	617	94	58	32	26
Hluboš	465	63	514,16	70,5	43,5	24	19,5
Kardavec	93	21	102,83	23,5	14,5	8	6,5
Hlubyně	138	19	144	16	6	4	2
Hlubyně	138	19	144	16	6	4	2
Horčápsko	85	8	94	12	7	4	3
Horčápsko	56	8	62	12	7	4	3
Stará Voda	29	-	32	-	-	-	-
Hudčice	257	31	252	34	22	13	9
Hudčice	237	30	232,4	33	21	12,6	8,5
Slavětín	20	1	19,6	1	1	0,4	0,5

Obec Část obce (sídllo)	Počet obyvatel 2011	Počet dětí 0-14 let 2011	Počet obyvatel 2018	Počet dětí 0-14 let 2018	Počet dětí 6-14 let 2018	Počet dětí 6-10 let 2018	Počet dětí 11-14 let 2018
Hvozdřany	789	114	777	101	67	40	27
Hvozdřany	428	65	421,49	57,58	38,19	22,8	15,39
Leletice	64	8	63,02	7,08	4,69	2,8	1,89
Planiny	14	1	13,78	0,88	0,58	0,34	0,23
Pozdyně	33	5	32,49	4,42	2,93	1,75	1,18
Roželov	132	22	129,99	19,49	12,92	7,72	5,21
Vacikov	118	13	116,2	11,51	7,63	4,55	3,07
Chrást	195	29	210	27	12	6	6
Chrást	116	21	124,92	19,55	8,68	4,34	4,34
Lisovice	37	4	39,85	3,72	1,65	0,83	0,82
Namnice	21	3	22,61	2,79	1,24	0,62	0,62
Oslí	21	1	22,61	0,93	0,41	0,2	0,21
Chrašnice	213	35	254	33	25	14	11
Chrašnice	152	30	181,26	28	21,21	11,87	9,3
Chraštíčky	61	5	72,74	5	3,79	2,13	1,7
Jablonná	359	57	399	68	32	17	15
Horní Hbity	96	11	106,7	13,12	6,17	3,28	2,89
Jablonná	263	46	292,3	54,88	25,83	13,72	12,11
Jince	2150	342	2249	386	132	122	102
Běřín	44	9	46	10,16	3,47	3,21	2,68
Jince	1994	317	2085,81	357,78	122,35	113,08	94,54
Rejkovice	109	16	114	18,06	6,18	5,71	4,78
Velcí	3	-	3,14	-	-	-	-
Kamýk nad Vltavou	867	137	923	149	84	53	31
Kamýk nad Vltavou	786	130	836,77	141,39	79,71	50,29	29,41
Velká	81	7	86,23	7,61	4,29	2,71	1,59
Kotenčice	195	28	208	28	14	7	7
Kotenčice	195	28	208	28	14	7	7
Koupě	140	25	122	19	15	11	4
Koupě	140	25	122	19	15	11	4
Kozárovce	385	36	373	43	26	14	12
Holušice	23	1	22,28	1,19	0,71	0,39	0,33
Kozárovce	355	35	343,93	41,81	25,29	13,61	11,67
Vystrkov	7	-	6,78	-	-	-	-
Křešín	111	12	131	20	11	6	5
Křešín	111	12	131	20	11	6	5
Láz	573	89	614	116	68	43	25
Láz	573	89	614	116	68	43	25
Lazsko	171	33	207	37	25	15	10
Lazsko	171	33	207	37	25	15	10
Lešetice	114	14	187	31	18	8	10
Lešetice	114	14	187	31	18	8	10
Lhota u Příbramě	466	71	480	72	43	24	19
Lhota u Příbramě	466	71	480	72	43	24	19
Milín	2099	301	2136	349	197	105	92
Buk	71	11	72,25	12,75	7,19	3,84	3,35
Kamenná	53	8	53,93	9,28	5,24	2,79	2,45
Konětopy	184	25	187,24	28,98	16,36	8,72	7,64
Milín	1703	236	1733,02	273,63	154,45	82,32	72,13
Rtišovice	21	4	21,4	4,64	2,62	1,40	1,22
Stěžov	67	17	68,18	19,71	11,13	5,93	5,21
Modřovice	72	12	83	18	12	8	4
Modřovice	72	12	83	18	12	8	4
Narysov	228	42	266	41	28	11	17
Narysov	228	42	266	41	28	11	17
Nepomuk	201	28	193	24	16	5	11
Nepomuk	201	28	193	24	16	5	11
Nestrašovice	66	15	55	10	9	4	5
Nestrašovice	66	15	55	10	9	4	5
Občov	126	16	166	33	22	13	9
Občov	126	16	166	33	22	13	9
Obecnice	1222	166	1253	192	126	66	60
Obecnice	1118	149	1146,36	172,38	113,12	59,25	53,87
Oseč	104	17	106,64	19,62	12,88	6,75	6,13
Obory	258	39	254	39	23	16	7
Obory	256	39	252	39	23	16	7
Vápenice	2	-	2	-	-	-	-

Obec Část obce (sídlu)	Počet obyvatel 2011	Počet dětí 0-14 let 2011	Počet obyvatel 2018	Počet dětí 0-14 let 2018	Počet dětí 6-14 let 2018	Počet dětí 6-10 let 2018	Počet dětí 11-14 let 2018
Ohrazenice	290	49	287	45	24	12	12
Ohrazenice	290	49	287	45	24	12	12
Ostrov	105	16	129	24	13	8	5
Ostrov	105	16	129	24	13	8	5
Pečice	348	43	368	52	30	13	17
Drsník	41	1	43,36	1,2	0,69	0,3	0,39
Pečice	240	32	253,8	38,69	22,32	9,67	12,65
Pečičky	67	10	70,85	12,09	6,99	3,03	3,96
Pičín	567	96	656	128	72	44	28
Pičín	567	96	656	128	72	44	28
Počaply	111	18	100	18	10	4	6
Počaply	101	18	91	18	10	4	6
Stražišťe	10	-	9	-	-	-	-
Podlesí	1002	163	1079	158	107	63	44
Podlesí	1002	163	1079	158	107	63	44
Příbram	33084	4538	32867	4831	2882	1722	1160
Brod	95	12	94,4	12,77	7,62	4,5	3,12
Bytíz	22	4	21,85	4,26	2,54	1,5	1,04
Jerusalem	84	7	83,45	7,45	4,4	2,65	1,75
Jesenice	29	2	28,8	2,13	1,27	0,76	0,51
Kozičín	194	37	192,72	39,4	23,5	14,04	9,46
Lazec	219	50	217,56	53,23	31,75	18,97	12,78
Orlov	277	51	275,18	54,3	32,4	19,4	13
Příbram I	2121	293	2107,09	311,9	186,07	111,2	74,87
Příbram II	2081	319	2067,35	339,6	202,6	121,05	81,55
Příbram III	3721	535	3696,6	569,5	339,74	202,9	136,84
Příbram IV	1720	238	1708,7	253,4	151,17	90,32	60,85
Příbram V-Zdaboř	4233	575	4205,24	612,13	365,17	218,2	146,97
Příbram VI-Březové Hory	1655	234	1644,14	249,11	148,61	88,79	59,82
Příbram VII	10906	1460	10834,5	1554,3	927,24	554,03	373,21
Příbram VIII	4832	567	4800,3	603,6	360,09	215,15	144,94
Příbram XI	365	49	362,6	52,16	31,1	18,6	12,5
Zavržice	52	7	51,66	7,45	4,4	2,66	1,74
Žežice	478	98	474,86	104,33	62,24	37,2	25,04
Raděnice	152	19	189	35	20	12	8
Palivo	7	1	8,7	1,84	1,05	1	-
Raděnice	145	18	180,3	33,16	18,9	11	8
Rožmitál p. Třemšínem	4367	573	4831	582	383	206	177
Hutě pod Třemšínem	128	16	141,6	16,25	10,7	5,75	4,95
Nesvačily	25	6	27,66	6	4	2,12	1,88
Pňovice	202	30	223,5	30,47	20	10,78	9,22
Rožmitál pod Třemšínem	3139	399	3472,52	405,27	266,7	143,45	123,25
Skuhrov	47	4	52	4	2,63	1,41	1,22
Starý Rožmitál	348	48	384,97	48,8	32,11	17,27	14,84
Strýčkovy	101	14	111,73	14,22	9,4	5	4,4
Voltuš	229	37	253,3	37,6	24,74	13,3	11,44
Zalány	148	19	163,73	19,3	12,7	6,83	5,87
Sádek	221	27	222	25	15	8	7
Sádek	221	27	222	25	15	8	7
Sedlice	231	28	265	41	20	16	4
Hoděmyšl	81	13	92,92	19,03	9,28	7,43	1,85
Sedlice	150	15	172,08	21,97	10,72	8,57	2,15
Šmolotely	229	33	236	41	25	16	9
Šmolotely	229	33	236	41	25	16	9
Solenice	381	59	392	74	45	24	21
Dolní Líšnice	12	-	12,34	-	-	-	-
Solenice	345	56	354,9	70,23	42,7	22,7	20
Větrov	24	3	24,76	3,77	2,3	1,3	1
Starosedlský Hrádek	124	19	139	28	18	11	7
Starosedlský Hrádek	124	19	139	28	18	11	7
Suchodol	342	58	369	74	35	21	14
Líha	80	14	86,31	17,86	8,11	5,06	3,05
Suchodol	262	44	282,68	56,14	26,89	15,94	10,95
Svojišce	95	13	110	22	14	11	3
Kletice	17	2	19,68	3,38	2,15	1,69	0,46
Svojišce	78	11	90,32	18,62	11,85	9,31	2,54
Těchařovice	31	1	62	15	8	5	3
Těchařovice	31	1	62	15	8	5	3
Tochovice	629	99	666	112	74	40	34
Hořejany	64	8	67,76	9	5,95	3,22	2,73
Tochovice	565	91	598,24	103	68,05	36,78	31,27

Obec Část obce (sídlo)	Počet obyvatel 2011	Počet dětí 0-14 let 2011	Počet obyvatel 2018	Počet dětí 0-14 let 2018	Počet dětí 6-14 let 2018	Počet dětí 6-10 let 2018	Počet dětí 11-14 let 2018
Trhové Dušníky	406	59	445	67	40	27	13
Trhové Dušníky	406	59	445	67	40	27	13
Třebsko	228	34	252	47	27	14	13
Třebsko	228	34	252	47	27	14	13
Tušovice	91	13	110	18	5	5	0
Tušovice	91	13	110	18	5	5	0
Věšín	659	94	693	126	76	51	25
Buková	154	23	161,95	30,8	18,6	12,5	6,1
Věšín	505	71	531,05	95,2	57,4	38,5	18,9
Višňová	625	93	668	113	63	35	28
Višňová	625	93	668	113	63	35	28
Volenice	379	62	390	46	35	16	19
Bubovice	218	32	224,52	23,74	18,06	8,26	9,8
Nouzov	4	1	4,11	0,74	0,56	0,25	0,31
Pročevily	30	4	30,9	2,96	2,25	0,78	1,47
Volenice	127	25	130,72	18,55	14,11	6,45	7,66
Vrančice	138	14	150	17	10	7	3
Mýšlovice	24	2	26	2,43	1,43	1	0,43
Vrančice	61	6	66,3	7,29	4,28	3	1,28
Životice	53	6	57,7	7,29	4,28	3	1,28
Vranovice	287	53	310	57	37	21	16
Vranovice	287	53	310	57	37	21	16
Vševily	119	18	133	13	10	7	3
Vševily	119	18	133	13	10	7	3
Vysoká u Příbramě	341	63	344	67	40	20	20
Vysoká u Příbramě	341	63	344	67	40	20	20
Zalužany	331	33	319	38	15	7	8
Zalužany	331	33	319	38	15	7	8
Zbenice	130	21	131	15	10	3	7
Zbenice	130	21	131	15	10	3	7
Zduchovice	287	29	290	37	21	10	11
Zduchovice	268	26	270,8	33,2	18,84	8,97	9,87
Žebrákov	19	3	19,2	3,8	2,16	1,03	1,13

Zdroj: Kolektiv (2011,2018), vlastní výpočty

Tabulka 5 Počty žáků na jednu třídu na ZŠ a bilance dětí ve školním věku a žáků ve spádových územích ZŠ v SOORP Příbram (2017/2018)

Název a sídlo základní školy	Počet žáků	Počet žáků na 1. st.	Počet tříd na 1. st.	Počet žáků na třídě na 1. st.	Počet žáků na 2. st.	Počet tříd na 2. st.	Počet žáků na třídě na 2. st.	Počet dětí 6-10 let	Počet dětí 6-10 let mimo ZŠ	Počet dětí 11-14 let	Počet dětí 11-14 let mimo ZŠ
Gymnázium Příbram	120,4	-	-	-	120,4	4	30,1	-	-	*	*
Gymnázium Příbram pod Svatou Horou	56	-	-	-	56	2	28	-	-	*	*
ZŠ Příbram pod Svatou Horou	560	338,5	15	22,6	221,5	10	22,2	2147,9	330,9	1594,4	398,4
ZŠ Příbram Březové Hory	450	227	10	22,7	223	9	24,8	viz výše	viz výše	viz výše	viz výše
ZŠ Příbram Jiráskovy sady	558	308	13	23,7	250	10	25	viz výše	viz výše	viz výše	viz výše
ZŠ Příbram 28. října	670	420	17	24,7	250	11	22,7	viz výše	viz výše	viz výše	viz výše
ZŠ Příbram Školní	755	473	20	23,7	282	12	23,5	viz výše	viz výše	viz výše	viz výše
ZŠ Příbram Bratří Čapků	367	267	12	22,3	100	4	25	viz výše	viz výše	viz výše	viz výše
ZŠ Waldorfská škola Příbram	205,9	114,4	5	22,9	91,5	4	22,9	viz výše	viz výše	viz výše	viz výše
ZŠ Rožmitál pod Třemšínem	429	266	11	24,2	163	8	20,4	237	+29	222	-80

Název a sídlo základní školy	Počet žáků	Počet žáků na 1. st.	Počet tříd na 1. st.	Počet žáků na třídu na 1. st.	Počet žáků na 2. st.	Počet tříd na 2. st.	Počet žáků na třídu na 2. st.	Počet dětí 6-10 let	Počet dětí 6-10 let mimo ZŠ	Počet dětí 11-14 let	Počet dětí 11-14 let mimo ZŠ
ZŠ Březnice	435	212	10	21,2	223	9	24,8	233	-21	228	-5
ZŠ Kamýk nad Vltavou	96	67	5	13,4	29	4	7,3	93	-26	66	-37
ZŠ Jince	243	147	7	21	96	4	24	150	-3	134	-38
ZŠ Milín	224,5	132,5	7	18,9	92	4	23	186	-53,5	153	-61
ZŠ Bohutín	197	111	6	18,5	86	4	21,5	209	-98	182	-96
ZŠ Dolní Hbity	86	46	2	23	40	4	10	70	-24	69	-29
ZŠ Hvozdčany	90	53	3	17,7	37	4	9,3	48	5	36	1
ZŠ Chraštice	120	85	5	17	35	3	11,7	57	-28	39	-4
ZŠ Obecnice	180	100	5	20	80	4	20	116	-16	113	-33
ZŠ Hluboš	24	24	2	12	-	-	-	46	-22	-	-
ZŠ Pičín	44	44	3	14,7	-	-	-	73	-29	-	-
ZŠ Solenice	18	18	1	18	-	-	-	24	-6	-	-
ZŠ Suchodol	32	32	2	16	-	-	-	41	-9	-	-
ZŠ Tochovice	35	35	2	17,5	-	-	-	61	-26	-	-
ZŠ Věšín	29	29	2	14,5	-	-	-	51	-22	-	-
ZŠ Višňová	52	52	3	17,3	-	-	-	127	-75	-	-

Poznámky: * U gymnázií nemají dané počty a bilance smysl.

Zdroj: výroční zprávy základních škol, Kolektiv (2018), webové stránky základních škol, vlastní výpočty

Tabulka 6a Vymezení školských spádových území 1. stupně základních škol v SOORP Příbram (2018/2019)

Název a sídlo základní školy	Spádové území základní školy – spádující obce (části obcí)
Úplné základní školy	
ZŠ Příbram pod Svatou Horou	Příbram (Brod, Bytíz, Jerusalemský, Jesenice, Kozičín, Lazec, Orlov, Příbram I, Příbram II, Příbram III, Příbram IV, Příbram V-Zdaboň, Příbram VI-Březové Hory, Příbram VII, Příbram VIII, Příbram XI, Zavržice, Žežice), Háje, Dubenec, Dubno, Trhové Dušníky
ZŠ Příbram Březové Hory	Viz výše
ZŠ Příbram Jiráskovy sady	Viz výše
ZŠ Příbram 28. října	Viz výše
ZŠ Příbram Školní	Viz výše
ZŠ Příbram Bratří Čapků	Viz výše
ZŠ Waldorfská škola Příbram	Viz výše
ZŠ Rožmitál pod Třemšínem	Rožmitál pod Třemšínem (Hutě pod Třemšínem, Nesvačily, Pňovice, Rožmitál pod Tř., Skuhrov, Starý Rožmitál, Strýčkovy, Voltuš), Bezděkov pod Třemšínem, Sedlice (Hoděmýšl, Sedlice), Nepomuk, Vševely
ZŠ Březnice	Březnice (Bor, Březnice, Dobrá Voda, Martinice, Přední Poříčí, Zadní Poříčí), Drahenice, Hlubyně, Horčápsko (Horčápsko, Stará Voda), Hudčice (Hudčice, Slavětín), Počaply (Počaply, Stražiště), Nestrašovice, Koupě, Vševely

Název a sídlo základní školy	Spádové území základní školy – spádující obce (části obcí)
Úplné základní školy	
ZŠ Kamýk nad Vltavou	Kamýk nad Vltavou (Kamýk nad Vltavou, Velká, Svatý Jan (Bražná, Brzina, Drážkov, Hojšín, Hrachov, Řadovy, Skrýšov, Svätý Jan), Zduchovice (Zduchovice, Žebrákov)
ZŠ Jince	Čenkov, Jince (Běřín, Jince, Rejkovice, Velcí), Křešín, Ohrazenice
ZŠ Milín	Bohostice (Bohostice, Kamenná), Cetyně, Pečice (Drsník, Pečice, Pečičky), Lazsko, Lešetice, Milín (Buk, Kamenná, Konětopy, Milín, Rtišovice, Stěžov), Ostrov, Radětice (Palivo, Radětice), Těchařovice, Vrančice (Mýšlovice, Vrančice, Životice)
ZŠ Bohutín	Bohutín (Bohutín, Havírna, Tisová, Vysoká Pec), Láz, Modřovice, Narysov, Třebesko, Vranovice, Vysoká u Příbramě
ZŠ Dolní Hbity	Dolní Hbity (Dolní Hbity, Horné Líšnice, Jelence, Káciň, Kaliště, Luhy, Nepřejev, Třtí), Jablonná (Horní Hbity, Jablonná), Smolotely, Solenice (Dolní Líšnice, Solenice, Větrov)
ZŠ Hvožd'any	Hvožd'any (Hvožd'any, Leletice, Planiny, Pozdyně, Roželov, Vacíkov), Volenice (Bubovice, Nouzov, Pročevily, Volenice)
ZŠ Chraštica	Bukovany (Bukovany, Sedlečko), Chraštica (Chraštica, Chraštičky), Kozárovice (Holušice, Kozárovice, Vystrkov), Svojšice (Kletice, Svojšice), Tušovice, Zalužany, Zbenice
ZŠ Obecnice	Drahlín, Sádek, Lhota u Příbramě, Obecnice (Obecnice, Oseč), Podlesí
Neúplné základní školy	
ZŠ Hluboš	Bratkovice (Bratkovice, Dominikální Paseky), Hluboš (Hluboš, Kardavec)
ZŠ Pičín	Buková u Příbramě, Pičín
ZŠ Solenice	Solenice (Dolní Líšnice, Solenice, Větrov), Bohostice (Bohostice, Kamenná), Cetyně
ZŠ Suchodol	Suchodol (Líha, Suchodol), Kotenčice, Občov
ZŠ Tochovice	Tochovice (Hořejany, Tochovice), Chrást (Chrást, Lisovice, Namnice, Oslí), Horčápsko (Horčápsko, Stará Voda), Starosedlský Hrádek
ZŠ Věšín	Věšín (Věšín, Buková)
ZŠ Višňová	Drásov (Drásov, Skalka), Dlouhá Lhota, Ouběnice, Skalice, Daleké Dušníky, Druhlice, Višňová, Obory (Obory, Vápenice)

Zdroj: Vyhláška (2016), Vyhláška (2017a), Vyhláška (2017b), Vyhláška (2018), Vyhláška (2019a), Vyhláška (2019b)

Tabulka 6b Vymezení školských spádových území 2. stupně základních škol v SOORP Příbram (2018/2019)

Název a sídlo základní školy	Spádové území základní školy – spádující obce (části obcí)
Úplné základní školy	
ZŠ Příbram pod Svatou Horou	Příbram (Brod, Bytíz, Jerusalemský, Jesenice, Kozičín, Lazec, Orlov, Příbram I, Příbram II, Příbram III, Příbram IV, Příbram V-Zdaboř, Příbram VI-Březové Hory, Příbram VII, Příbram VIII, Příbram XI, Zavržice, Žežice), Háje, Dubenec, Dubno, Trhové Dušníky, Bratkovice (Bratkovice, Dominikální Paseky), Hluboš (Hluboš, Kardavec), Buková u Příbramě, Pičín, Suchodol (Líha, Suchodol), Kotenčice, Občov, Drásov (Drásov, Skalka), Dlouhá Lhota, Obory (Obory, Vápenice)
ZŠ Příbram Březové Hory	Viz výše
ZŠ Příbram Jiráskovy sady	Viz výše
ZŠ Příbram 28. října	Viz výše
ZŠ Příbram Školní	Viz výše
ZŠ Příbram Bratří Čapků	Viz výše
ZŠ Waldorfská škola Příbram	Viz výše
ZŠ Rožmitál pod Třemšínem	Rožmitál pod Třemšínem (Hutě pod Třemšínem, Nesvačily, Pňovice, Rožmitál pod Tř., Skuhrov, Starý Rožmitál, Strýčkovy, Voltuš), Bezděkov pod Třemšínem, Sedlice (Hoděmýsl, Sedlice), Nepomuk, Věševily, Věšín (Buková, Věšín)
ZŠ Březnice	Březnice (Bor, Březnice, Dobrá Voda, Martinice, Přední Poříčí, Zadní Poříčí), Drahonice, Hlubyně, Horčápsko (Horčápsko, Stará Voda), Hudčice (Hudčice, Slavětín), Chrást (Chrást, Lisovice, Namnice, Oslí), Počaply (Počaply, Stražiště), Nestrašovice, Starosedlský Hrádek, Tochovice (Hořejany, Tochovice), Koupě, Volenice (Bubovice, Nouzov, Pročevily, Volenice), Věševily
ZŠ Kamýk nad Vltavou	Kamýk nad Vltavou (Kamýk nad Vltavou, Velká, Svatý Jan (Bražná, Brzina, Drážkov, Hojšín, Hrachov, Řadovy, Skrýšov, Svätý Jan), Zduchovice (Zduchovice, Žebrákov)
ZŠ Jince	Čenkov, Jince (Běřín, Jince, Rejkovice, Velcí), Křešín, Ohrazenice

Název a sídlo základní školy	Spádové území základní školy – spádující obce (části obcí)
Úplné základní školy	
ZŠ Milín	Bohostice (Bohostice, Kamenná), Cetyně, Pečice (Drsník, Pečice, Pečičky), Lazsko, Lešetice, Milín (Buk, Kamenná, Konětopy, Milín, Rtišovice, Stěžov), Ostrov, Radčice (Palivo, Radčice), Těchařovice, Vrančice (Mýšlovice, Vrančice, Životice)
ZŠ Bohutín	Bohutín (Bohutín, Havírna, Tisová, Vysoká Pec), Láz, Modřovice, Narysov, Třebesko, Vranovice, Vysoká u Příbramě
ZŠ Dolní Hbity	Dolní Hbity (Dolní Hbity, Horné Líšnice, Jelence, Káciň, Kaliště, Luhy, Nepřejov, Třtí), Jablonná (Horní Hbity, Jablonná), Smolotely, Solenice (Dolní Líšnice, Solenice, Větrov)
ZŠ Hvozdňany	Hvozdňany (Hvozdňany, Leletice, Planiny, Pozdyně, Roželov, Vacíkov), Volenice (Bubovice, Nouzov, Pročevily, Volenice)
ZŠ Chraštice	Bukovany (Bukovany, Sedlečko), Chraštice (Chraštice, Chraštičky), Kozárovce (Holušice, Kozárovce, Vysrkov), Svojišice (Kletice, Svojišice), Tušovice, Zalužany, Zbenice
ZŠ Obecnice	Drahlín, Sádek, Lhota u Příbramě, Obecnice (Obecnice, Oseč), Podlesí

Zdroj: Vyhláška (2016), Vyhláška (2017a), Vyhláška (2017b), Vyhláška (2018), Vyhláška (2019a), Vyhláška (2019b)

Tabulka 8 Počty školních spojů v sídlech spádových území jednotlivých úplných a neúplných ZŠ v SOORP Příbram (2020)

Název a sídlo základní školy	Spádové území základní školy – obec (části obce (počet ranních spojů/počet odpoledních spojů))
Úplné základní školy	
ZŠ Příbram pod Svatou Horou	Příbram (Brod, Bytíz, Jerusale, Jesenice, Kozičín, Lazec, Orlov, Příbram I, Příbram II, Příbram III, Příbram IV, Příbram V-Zdaboř, Příbram VI-Březové Hory, Příbram VII, Příbram VIII, Příbram XI, Zavržice, Žežice (∞/∞), Háje (3/8), Dubenc (13/13), Dubno (14/32), Trhové Dušníky (3/8), Hluboš (Hluboš (2/7), Kardavec (2/6)), Buková u Příbramě (2/4), Pičín (2/4), Suchodol (Líha (1/3), Suchodol (1/3)), Kotenčice (1/3), Občov (1/3), Drásov (Drásov (4/7), Skalka (2/6)), Dlouhá Lhota (2/6), Obory (Obory (2/5), Vápenice (0/0))
ZŠ Příbram Březové Hory	Viz výše
ZŠ Příbram Jiráskovy sady	Viz výše
ZŠ Příbram 28. října	Viz výše
ZŠ Příbram Školní	Viz výše
ZŠ Příbram Bratří Čapků	Viz výše
ZŠ Waldorfská škola Příbram	Viz výše
ZŠ Rožmitál pod Třemšínem	Rožmitál p. Tř. (Hutě p. Tř. (1/3), Nesvačily (1/1), Pňovice (1/2), Rožmitál p. Tř. (ZŠ v místě), Skuhrov (1/2), Starý Rožmitál (2/5), Strýčkovy (1/1), Voltuš (2/3), Zalány (1/2), Bezděkov p. Tř. (1/2), Nepomuk (1/2), Sedlice (Hoděmyšl (1/4), Sedlice (2/3)), Věšín (Buková (1/3), Věšín (2/4)), Vševily (1/2)
ZŠ Březnice	Březnice (Bor (1/3), Březnice (ZŠ v místě), Dobrá Voda (2/3), Martinice (1/2), Přední Poříčí (1/1), Zadní Poříčí (2/3)), Drahenice (1/2), Hlubyně (1/2), Horčápsko (Horčápsko (2/4), Stará Voda (0/0)), Hudčice (Hudčice (2/3), Slavětín (0/0), Chrást (Chrást (1/2), Lisovice (1/2), Namnice (0/0), Oslí (2/2)), Koupě (2/2), Počaply (Počaply (1/1), Stražiště (0/0)), Nestrašovice (1/3), Starosedlský Hrádek (1/3), Tochovice (Hořejany (0/0), Tochovice (3/6)), Vševily (1/2), Volenice (Bubovice (2/3), Nouzov (0/0), Pročevily (1/1), Volenice (3/3))
ZŠ Kamýk nad Vltavou	Kamýk nad Vltavou (Kamýk nad Vltavou (ZŠ v místě), Velká (2/2), Svatý Jan (Bražná (0/0), Brzina (0/0), Dražkov (1/1), Hojšín (1/1), Hrachov (0/0), Řadovy (0/1), Skrýšov (1/1), Svatý Jan (1/2)), Zduchovice (Zduchovice (2/2), Žebrákov (0/0))
ZŠ Jince	Čenkov (2/6), Jince (Běřín (0/0), Jince (ZŠ v místě), Rejkovice (2/7), Velcí (0/0)), Křešín (1/1), Ohrazenice (0/0))
ZŠ Milín	Bohostice (Bohostice (1/3), Kamenná (0/0)), Cetyně (1/3), Pečice (Drsník (0/0), Pečice (1/3), Pečičky (1/3)), Lazsko (1/2), Lešetice (2/3), Milín (Buk (0/0), Kamenná (0/0), Konětopy (0/0), Milín (ZŠ v místě), Rtišovice (2/1), Stěžov (0/0)), Ostrov (1/4), Radčice (Palivo (0/0), Radčice (0/0)), Těchařovice (2/2), Vrančice (Mýšlovice (0/0), Vrančice (2/1), Životice (1/1))
ZŠ Bohutín	Bohutín (Bohutín (ZŠ v místě), Havírna (3/7), Tisová (0/0), Vysoká Pec (3/7)), Láz (3/6), Modřovice (1/1), Narysov (1/1), Třebesko (1/1), Vranovice (2/5), Vysoká u Příbramě (1/1)
ZŠ Dolní Hbity	Dolní Hbity (Dolní Hbity (ZŠ v místě), Horní Líšnice (1/1), Jelence (1/2), Káciň (0/0), Kaliště (0/1), Luhy (1/1), Nepřejov (0/1), Třtí (1/1)), Jablonná (Horní Hbity (1/1), Jablonná (1/1)), Smolotely (1/1), Solenice (Dolní Líšnice (0/0), Solenice (0/0)), Větrov (0/0)
ZŠ Hvozdňany	Hvozdňany (Hvozdňany (ZŠ v místě), Leletice (1/1), Planiny (1/1), Pozdyně (1/1), Roželov (2/2), Vacíkov (2/1)), Volenice (Bubovice (1/1), Nouzov (0/0), Pročevily (0/1), Volenice (1/1))

Název a sídlo základní školy	Spádové území základní školy – obec (části obce (počet ranních spojů/počet odpoledních spojů))
Úplné základní školy	
ZŠ Chraštice	Bukovany (Bukovany (1/1), Sedlečko (0/0)), Chraštice (Chraštice (ZŠ v místě)), Chraštíčky (1/1), Kozárovice (Holušice (1/1), Kozárovice (1/1), Vystrkov (0/0)), Svojšice (Kletice (1/2), Svojšice (1/2)), Tušovice (1/1), Zalužany (1/1), Zbenice (0/1)
ZŠ Obecnice	Drahlín (2/3), Sádek (2/3), Lhota u Příbramě (1/3), Obecnice (Obecnice (ZŠ v místě)), Oseč (1/2), Podlesí (1/2)
Neúplné základní školy	
ZŠ Hluboš	Bratkovice (Bratkovice (1/1), Dominikální Paseky (1/7)), Hluboš (Hluboš (ZŠ v místě), Kardavec (1/6))
ZŠ Pičín	Buková u Příbramě (2/3), Pičín (ZŠ v místě)
ZŠ Solenice	Solenice (Dolní Líšnice (1/0), Solenice (ZŠ v místě), Větrov (0/0))
ZŠ Suchodol	Suchodol (Liha (1/2), Suchodol (ZŠ v místě), Kotenčice (1/2), Občov (1/2))
ZŠ Tochovice	Tochovice (Hořejany (1/0), Tochovice (ZŠ v místě)), Chrást (Chrást (2/2), Lisovice (2/2), Namnice (0/0), Oslí (0/0)), Horčápsko (Horčápsko (1/4), Stará Voda (0/0)), Starosedlský Hrádek (0/2)
ZŠ Věšín	Věšín (Buková (1/2), Věšín (ZŠ v místě))
ZŠ Višňová	Daleké Dušníky (Daleké Dušníky (1/1), Druhlice (1/1)), Drásov (Drásov (1/5), Skalka (0/0)), Dlouhá Lhota (1/3), Ouběnice (Ostrov (1/2), Ouběnice (1/2)), Skalice (1/1), Višňová (ZŠ v místě)

Zdroj: IDOS (2020)

Tabulka 9 Hodnocení vybavenosti základních škol v SOORP Příbram (2019)

Název a sídlo základní školy	Vybavenost základní školy					Celkem bodů
	Hřiště	Tělocvična	Družina	Jídelna	Kuchyně	
Úplné základní školy						
ZŠ Příbram pod Svatou Horou	mimo	ano	ano	ano	ano	9
ZŠ Příbram Březové Hory	ano	ano	ano	ano	ano	10
ZŠ Příbram Jiráskovy sady	bez dráhy	ano	ano	mimo	mimo	7
ZŠ Příbram 28. října	ano	ano	ano	ano	ano	10
ZŠ Příbram Školní	ano	ano	ano	mimo	mimo	8
ZŠ Příbram Bratří Čapků	bez dráhy	ano	ano	ano	ano	9
ZŠ Waldorfská škola Příbram	mimo	ano	ano	ano	ano	9
ZŠ Rožmitál pod Třemšínem	ano	ano	ano	ano	ano	10
ZŠ Březnice	ano	ano	ano	ano	ano	10
ZŠ Kamýk nad Vltavou	bez dráhy	ano	ano + třídy	ano	ano	9
ZŠ Jince	bez dráhy	ano	ano + třídy	ano	ano	9
ZŠ Milín	ne	ano	ano + třídy	ano	ano	8
ZŠ Bohutín	bez dráhy	ano	ano + třídy	ano	ano	9
ZŠ Dolní Hbity	ne	ano	ano + třídy	ano	ano	8
ZŠ Hvozdňany	bez dráhy	ano	ano	ano	ano	9
ZŠ Chraštice	bez dráhy	cvičebna	ano	ano	ano	8

Název a sídlo základní školy	Vybavenost základní školy					
	Hřiště	Tělocvična	Družina	Jídelna	Kuchyně	Celkem bodů
<i>Úplné základní školy</i>						
ZŠ Obecnice	ano	ano	ano	ano	ano	10
<i>Neúplné základní školy</i>						
ZŠ Hluboš	ne	ano	ano	ano	ano	8
ZŠ Pičín	mimo	cvičebna	třídy	ano	ano	7
ZŠ Solenice	ne	ano	ano	mimo	mimo	6
ZŠ Suchodol	bez dráhy	cvičebna	ano	ano	ano	7
ZŠ Tochovice	bez dráhy	ano	třídy	ano	ano	7
ZŠ Věšín	bez dráhy	ano	ano	ano	ano	9
ZŠ Višňová	bez dráhy	ano	ano	ano	ano	9

Zdroj: Výroční zprávy škol, internetové stránky škol a obcí, vlastní průzkum, informace od zástupců základních škol

Tabulka 10 Hodnocení urbanistických a stavebních charakteristik základních škol v SOORP Příbram (2011)

Název a sídlo základní školy	Rok vzniku hlavní budovy	Významné rekonstrukce hlavní budovy (0-2)	Zeleň v areálu nebo v blízkosti (0-2)	Automobilový provoz u hlavního vchodu (0-2)	Existence rozvojových ploch (0-2)	Celkové hodnocení (0-8)
<i>Úplné základní školy</i>						
ZŠ Příbram pod Svatou Horou	1987	2012	částečně	ne	ne	5
ZŠ Příbram Březové Hory	1887	2011	částečně	ano	ne	3
ZŠ Příbram Jiráskovy sady	1908	2009	ano	ne	ne	5
ZŠ Příbram 28. října	1958	2019	ano	ano	ano	6
ZŠ Příbram Školní	1980	2018	ano	ano	ano	6
ZŠ Příbram Bratří Čapků	1968	2012	ano	ano	ne	4
ZŠ Waldorfská škola Příbram	1991	2002	ne	ne	ne	3
ZŠ Rožmitál pod Třemšínem	1964	2003	ano	částečně	ano	5
ZŠ Kamýk nad Vltavou	1960	2011	částečně	částečně	ne	4
ZŠ Jince	1900	2010	ne	ano	ne	2
ZŠ Milín	1959	2018	částečně	ano	ano	5
ZŠ Bohutín	1896	2013	ano	ano	ne	4
ZŠ Dolní Hbity	1883	2014	částečně	ano	ne	3
ZŠ Hvozdčany	1880	2016	ano	ne	ano	8
ZŠ Chraštice	1961	2007	ano	ne	ano	7
ZŠ Obecnice	1992	2015	ano	ne	ano	8

Název a sídlo základní školy	Rok vzniku hlavní budovy	Významné rekonstrukce hlavní budovy (0-2)	Zeleň v areálu nebo v blízkosti (0-2)	Automobilový provoz u hlavního vchodu (0-2)	Existence rozvojových ploch (0-2)	Celkové hodnocení (0-8)
<i>Neúplné základní školy</i>						
ZŠ Hluboš	1913	bez významné rekonstrukce	ano	ano	ne	2
ZŠ Pičín	1841	2015	ano	ne	ne	4
ZŠ Solenice	1967	2015	ano	ne	ne	4
ZŠ Suchodol	1906	2018	ano	ano	ano	6
ZŠ Tochovice	1913	2011	ano	ne	ano	6
ZŠ Věšín	1868	2006	ano	ano	ne	3
ZŠ Višňová	1976	2012	ano	ano	ano	6

Zdroj: Výroční zprávy základních škol, webové stránky základních škol a obcí, vlastní průzkum